

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben kávéval borítva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Tűzőre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 keddnap utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.
 A szerkesztőség kéziratok visszaküldését
 vagy megőrzését nem vállalja.
 Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egyenlő arányú 8 fillér.

NAGYVÁRAD, június 2.

Ujjászületés.

(Dr. H. L.) A pünkösdi piros rózsái a kertekben már elvirágzanak. Annál szebben nyílnak a szivekben, ahol évtizedek óta nem csaptak ily magasra a megvilágosító, megvigasztaló és megerősítő pünkösdi szent tűz lángjai. A szunnyadozó főlábrednek. az alkalmazkodásban elpuhult lelkeket öntudat aczélozza, régóta nem tapasztalt bátorság szállja meg a sziveket, kiapadtatlan munkakedv és egymás hosszú időn keresztül nélkülözött szerencsés megértése -- fokozatosan erősödő lendületet adnak a magyar nemzeti életnek s ezen belül a katolikus közéletnek. És valóban, ez a fölvilágosodás és tiszta látás, ez a nemes hevülés és átalakító föllendülés adják a Szentlélek alászállására emlékeztető fönséges ünnep tartalmát. A lélek életében természetfölötti fény sugárzása és isteni tűz lobogása, a földi rendeltetésben becsüleies princípiumok kitűzése, komoly küzdelmek keresése, következetes, céltudatos élet és elpusztíthatatlan akaraterő.

Más időkkel élünk most, mint a közelmúltban. A nemzet szívében ott ég az isteni kegyelem pünkösdi tüze, amelynek lobogásában ma mindenütt gyödyörködnek Mária-országában. Ez a tűz összeforraszt és győzhetlenné tesz bennün-

ket hihő, keresztény magyarokat. Megtisztít, fölemel, átalakít. Átformálódik lelkivilágunk, gondolatkörünk friss, tiszta régiókat ölel magába, cselekvésünk is új, a réginél főköltebb, tökéletesebb, eredményesebb irányt vesz. Ebben a hazában, amely most dicséretes átalakulások új korszakába lépett, ma mindenütt érezzük az új szellem purifikáló, teremtő erejét és mindenütt halljuk az elosztott pünkösdi nyelvek buzdító, teltre serkentő beszédét. A templomokban, a szivekben, a családban, végig a közélet egész vonalán. Nova sunt omnia, corda, voces et opera.

A közszellem gyökeresen restaurálódik. És ez a megújulás igazán az. Végrevalahára nem hanyatlást, nem degeneratív tüneteket mutat, hanem biztató haladást. Még eddig valahányszor reformot emlegettek, új korszakot hangoztattak a végrehajtó hatalom birtokában levő politikusok, nekünk a keresztény Magyarország munkásainak a legtöbb esetben alapos aggodalmunk támadt. Mignem most végre megnyugodhatunk. Törekvéseink garanciát találnak az új korszak vezérfőiainak egyéniségében, a kormány ajkáról elhangzott komoly nyilatkozatokban, a minden tekintetben egészségesen megváltozott közkormányzati szellemben. Mások az idők, mások az emberek, hasonlíthatatlanul mások az eszközök, mert mások az elvek, amelyek a közéleti tevékenység útját megjelölik.

A nemzet jobbjai manap mind egyesültek. Kicsinyek és nagyok, felsőbb tízezrek és alsóbb osztályok. Az egyetértés, a vállvetett munka pünkösdi erejével dolgozik ma minden jóra való fia ennek az országnak. És ezt a fölpezsdült, lüktető életet narkotizálni, ezt az egyetértést megbontani, ezt a helytállást megfélemlíteni, az elért eredményeket nyíltan lekiicsinyelni, titokban visszacsínálni, az ellenáthatatlan erővel megindult nemzeti haladást megakasztani -- többé nem lehet.

Mi büszkén valljuk, hogy az országos föllendülésben manap éppen úgy jelentékeny része van a cselekvő, a gyakorlati katolicizmusnak, ahogy a múltban is mindenkor őrt állott a nemzet léte és alkotmánya fölött. Hiszen a katolicizmus az ezeréves nemzeti élet és fejlődés fundamentuma. Egészséges keresztény közélet nélkül a haza, a nemzet oganizmusa vérszegény.

Manap a tisztuló, javuló, emelkedő közviszonyok mutatják legszebben a katolikus politikai és társadalmi helyzet megizmosodását a közelmúlt tehetetlenségével szemben. Évek előtt behunyták szemüket a magyar katolikusok a pünkösdi világossága előtt és eiviselhetetlennek találták melegét. Meg is látszott közállapotainkon, amelyekből lassankint egészen eltávozott a köztisztesség. Ma ujja-születtünk a teremtő Lélek erejével. Ma nyitva vannak lelki szemünk a mennyei

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Veni Sancte.

Felkiáltunk a mélységből,
 Siralomnak bús völgyéből.
 Vagyunk, mint a tizenketten,
 Aggodalmas félelemben.
 Kezünk béna, ajkunk néma,
 Csak egy sóhaj tör ki néha,
 Az is titkon, halkán, esendben:
 Veni Sancte Spiritus!

Bezárkózunk néma házba,
 Asszonyosívű szorongásba.
 Künn a pogány világ lázad,
 Fenyegeti már a házat.
 Törnek rája szóval, tettel,
 Rágalommal, gyűlölettel,
 S mi sóhajunk tehetetlen:
 Veni Sancte Spiritus!

Hiveink közt hitvány lelkek
 Hazugságból sátrat vertek.
 Vagyon köztük ezéda lárma,
 Becsületnek olesó ára
 A mi csak szent: dobon perdül.
 Minden szájhős ünnepet ül.
 Mi pedig csak sóhajtozunk:
 Veni Sancte Spiritus!

Meddig fogunk még pihenni?
 Erős kezet ölbe tenni?
 Jöjj el, jöjj el, oh Szentlélek,
 Kit sóhajta hív az ének!
 A ki csodát tettél egyszer,
 Elárasztva hős lélekkel
 A gyávákat, remegőket:
 Veni Sancte Spiritus!

Sziveinket lángra gyújtva,
 Tégy csodát e néppel újra!
 Vértanuknak nyomán kelve,
 Induljunk új győzelemre.
 Az igazság lobogóját
 Erős kezek im kibontsák
 Napkelettől napnyugatig...
 Veni Sancte Spiritus!

A hazugság hadd remegjen!
 A rágalom hadd reszkessen!
 Mint villám a felhős égen:
 Robbanj át a sötétségen!
 Sújts le, sújts az álarczásra!
 A lelkeket lobbantsd lángra
 S tisztisd meg a levegőnket --
 Veni Sancte Spiritus!

Dr Krüger Aladár.

Kinek rendjén a szénája.

Iria: Kincs István.

Apjuk hiszen lett volna, hanem azt semmiféle zsidó ki nem tette volna a kirakatába: csunya, házsártos vén csizmadia volt.

Benkő Barabásnak hívták különben. Különös is, mikor az Uristen hat gyerek mellől elszóltja az édesanyját s meghagyja számukra azt, kit édesapának kell ugyan hívniok, de kinek lelkében annyi szeretet, annyi gyöngédség sem lakozott kicsi árvái irányában, hogy legalább karácsonykor meg ne igya az esztét. Az már lelketlenség igazán.

Hanem hát Benkő Barabástól kitelt ez a lelketlenség is.

A kicsinyek erősen várták már a kis Jézust. Maguk között szépen kidiktálták kinek lovat, kinek szekeret hozzon. A legkisebbiknek az ostor jutott természetesen. Így kívánja azt a gyermekek őszinte önzetlensége.

Benkő Barabás pedig karácsonyelőtti nap hátára vetette a kosarat, melyikből vagy hat pár csizmának kandikált ki a szára s megindult be a városba.

— Hová megy papa? — kérdezte Laczi az iskolásgyerek kíváncsian.

— Mi közöd hozzá te boglyas? — vetette oda kedveltenül az öreg.

A világhírű »Fownes« angol és különleges női franczia keztyükben, továbbá »Humanite« védjeggyel ellátott amerikai cipőkben, különleges angol s pesti cipőkben egyedüli raktár.

& C. »HABIG« s »BORSALINO« kiaiapokban egyedüli raktár.
 Tavaszi angol mellényekben, felöltőkben,
 gummi kabátokban nagy választék.
 Polytanos újdonságok nyakkendőkben.

TAVASZI ÚJDONSÁGOK megérkeztek
ROTH M. utóda kalap s uri divat üzletébe.
 Férfi főhőrneműek méret után a
 leggyorsabban és a legbiztosabban készíttethetők

fénynek és szívünk kitárul a Szentlélek tüzeinek befogadására.

Biztatón világitanak az egészségesen restaurált közélet őrüzei. Résen van a nemzet, amely körülállja őket. Éber, imádságos lélekkel virrasztjuk valamenynyien a pünkösdt az utolsó vacsora termében és a viharok tombolásától nem félünk. El kell ülniök azon égből jövő szél zugására, amelyben a Szentlélek száll le ránk eloszlott nyelveivel. Kiosztja közöttünk ajándékait, megfürösztí ujjalakult lelkünket az ünnep örömeiben és tűzbe borítja szívünket az örök pünkösdi erő lobogó lángjaival.

Ünnep küszöbén. A politikai mankákör két napra megszakadt. *Kossuth* Soltra utazott ünnepelni. A képviselők is nagyobbára családjuk körében időznek. Kedden lesz a legközelebbi ülés, amelyen *Wekerle* miniszterelnök tekintettel a nemzetiségi képviselők fészkelődésére az ülések idejének meghosszabbítását fogja indítványozni. Tegnap ismét minisztertanács volt s utána ebéd a miniszterelnöknél. *Visontai* Soma az ungvári kerület hivatalos koalíciós jelöltje fölhasználja az ünnepet s a választók között agitál.

Beck osztrák kormányalakításai sikerültek. övő csütörtökön mutatkozik be a Reichsratnak.

Hir szerint a *Wekerle*-kormány jelentékeny összegű 7 százalékos kölcsönt vesz föl a Rotschild-csoporttól hasznos beruházásokra s a régi tartozások kiegyenlítésére.

Hir szerint báró *Beck* ma e következő listát terjesztette elő: Elnökség: *Beck*, honvédelem: *Schönaich*, külügy: báró *Binnert*, földmivelésügy: gróf *Auersperg*, igazságügy: *Klein*, pénzügy: *Korytovszki*, kereskedelem: *Forsbht*, vasutügy: *Marchet*, tárca nélküli miniszterek: *Dzieduszycski*, *Prade* és *Pacak*.

Barabás Béla lemondása.

Ami hetekkel ezelőtt már előrelátható volt, *Barabás* Béla országgyűlési képviselő lemondása a nagyváradi mandátumról, most bekövetkezett. *Barabás* ezt a kötelező párthatározattal megokadotolt lépését a következő megleghangu levélben jelentette be nagyváradi választóinak:

Az országos függetlenségi és 48-as párt tegnapi értekezlete azt határozta el, hogy az országgyűlésen Budapest főváros VII. kerületének képviselőt tartsam meg.

Be kell látnom azt, hogy fontos politikai érdekek szem előtt tartása vezette a pártértekezletet, midőn eként határozott s így kénytelen vagyok e határozat előtt, saját személyes érzületem háttérbe tolasásával meghajolni.

Nagyváradi városának megüsztelő bizalmával szemben tehát abba a reám nézve szomorú helyzetbe jutottam, hogy a f. é. május 3-án nyert képviselői megbizásról le kell mondanom s e lemondásomat a képviselőház elnökének ma vagy holnap bejelenteni fogom.

Lelkem mélységes fájdó érzetével hozom ezt nyílt tudomására Nagyváradi város népének, összes választóinak s azon polgártársaim és barátaimnak, a kik nagybecsű szavazatukkal elsősorban a függetlenségi és 48-as párt elveit másodsorban az én igénytelen nevemet és személyemet tisztelték meg.

Ne vegyék tőlem rossz néven e cselekvésemet, ne dobjanak reám követ, ne érezzenek szívükben keserőséget személyem iránt, mert hiszon a vesztes csakis én vagyok.

Ám de ez a lemondásom nem bucsúszózat. Én és Nagyváradi lelkes közönsége továbbra is szent kötelekben maradunk az elvek becsületes küzdelmében s azon

érzülemben, hogy az elvek harcának közönsége mindaddig megmarad közöttünk, míg az egész országban diadalra nem vittük a szabad és független Magyarország zászlóját.

Hálásan köszönöm meg jószágukat, bizalmukat, szeretetüket, amiket csak úgy hálalhatok meg, ha ünnepélyesen kijelentem, hogy Nagyváradi város derék polgárságának továbbra is őszinte barátja, igaz érzületű elvtársa leszek.

Ha városuk érdekeinek előmozdításában bármit is cselekedhetek, ime itt vagyok, — rendelkezzenek velem.

Isten áldja meg Nagyváradi népét, polgárságát, választóit.

Hazafiai üdvözléssel:

dr Barabás Béla,
orsz. képviselő.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, jun. 2.

Elnök: *Justh Gyula*. Jegyző: *Hammersberg László*.

Az ülést az elnök 10 órakor megüytja. Felolvassák a múlt ülés jegyzőkönyvét. Elnök bejelenti *Barabás* levelét, melylyel a nagyváradi mandátumáról lemond, továbbá egyes vármegyék kérvényeit. Az indítványkönyvből felolvassák *Vlad Aurél* indítványát az alelnöki fizetések dolgában. Elnök kijelenti, hogy nem lévén szóba foglalva, nem tárgyalható. *Bathány Lajos* gróf leteszi az összeférhetlenségi bizottsági tagi esküt.

Az indemnitás.

Pop Cs. István: Pártja nevében nem fogadja el a javaslatot. Kifogásolja, hogy létező pártjukat nem ismerik el, nem adtak nekik helyet a bizottságokban. Mint egyedüli ellenzéki párttól megvonják tőlük az ellenőrzés jogát.

— Ne menjen el — kérte *Piroska* az ötszestendős kis leány — *Estére* megjön a kis Jézus.

— S a papa nem lesz idehaza — kottyant bele a kis *Marci*.

— Csak azt lessétek, hogy az addig megjön, míg én idehaza nem leszek — nevetett goronbán az öreg — maradjatok békében; *Liza*, rád bizom valamennyit; a melyitek veszekedik, azt én rakom el a lábszujjal ha megjövök.

— De ha a kis Jézus megjön s mi aluszunk, ki fogadja? — tudakolta félenken *Laci*.

— Arra neked ne legyen semmi gondod, kölyök — torkolta le a gyereket a csizmadia — majd beszéllek veled, ugyis neki viszem a csizmákat. Veszteg maradjatok, az megmondottam.

Többet nem bucszkodott, csak behuzta maga után az ajtót.

A kicsinyek magukra maradtak. Odakoprodtak a szegényes szobában a kályha mellé. *Liza*, ki már tizenegy esztendős volt, körbe megpiszkálta a lohadó tüzet, aztán mesélt nekik. Mesélt nekik szárnyas tündérekéről, és angyalokról, kik az Ur Jézust földi utjában min-

denüvé kísérik. Azok a szárnyas angyalok előre röpdülnek, kifundálják, merre laknak a jó gyermekek s azután a kis Jézus szekereudját arra igazítják. Nesztelen megállanak, szó nélkül besompolyognak a kulcslyukon s mire felébrednek ott a karácsonyfa, szekér, ló, ostor, szóval minden, a mit a kicsinyek szemé-szája megkiván.

— De hátha mihozzánk nem találnak el — kételkedett *Marci* — mi itt lakunk hátul a patakszeren.

— Attól ne félj — biztatta a tamáskodó gyereket *Liza*.

— Én főnmaradok s kiállok a kapuba — ajánlkozott *Laci*.

— Akkor éppen nem jön, A kis Jézus nem szereti, ha meglesik.

— Hát mit szeret?

— Az imádságot.

— Oh! én imádkozom — lelkesedett a kis *Piroska* — ide nézz *Liza*!

S a kicsiny már keresztet akart vetni.

— Lassan, *Piroska* — vágott közke a legnagyobbik — mind, valamennyien csináljuk.

Marci még akart valamit kérdezni, de a többi már rágyújtott karban az imádságra. Ő

is velük csinálta. Neki volt legáthatóbb hangja, ő vezette jóformán a többit s csillogó szeméből csaknem úgy ritt ki a buzgóság.

Ha a kis Jézus lenézett a menyekből, lehetetlen, hogy kedve ne tellett volna abban az anyátlan, apátlan családban.

Benkő *Barabás* hiába fenyegette őket, hogy veszteg maradjanak, mert különben lábszujjal üt széjjel közöttük; veszteg is maradtak: úgy nem hancuroztak maguk között, a mint-hogy a szerető fiagalambok nem veszekednek egymással.

A nap így mult el. *Liza* krumplit dobott a sütőbe, mind egyiknek darab kenyeret adott a markába s úgy várták, mire szerény vacsorájuk elkészül. Közbe persze haraptak is a kenyérbe. *Marci* tesz, mire a krumplira került a sor, tisztára elkészült a maga karójával: hiába no, a hangos imádságba is bele lehet ehülni.

A szobában a világosság kezdte már behunyni fél szemét, künn csöndesen szitált a hó s a hogy a pihék a levegőben kalimpáltak, az olyan érdekes volt, hogy óraszámig el lehetett volna nézni. Hanem hát az éjszaka fátyolt huzott lassan az ablakra s *Liza* meggyújtotta a mécsest.

Mit igyunk? hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószer. Elsősorban az I-sőrendű természetes szénsavas natrontartalmu ásványvizet a MOHAI

ÁGNES-

FORRAS-t, mely ideges gyomorhaj, légsző-, tüdő- és hólyag-bántalmak eseteiben 26 év óta kiténő eredménnyel használtatik és ragályos betegségektől, mint typhus, cholera megkíméltettek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bacteriummentes mohai Á g n e s - f o r r á s vízzel éltek.

Számos orvosi szaktekintély által ajánlva. Elismerő nyilatkozatok a forrás leírásának ismertető füzetében olvashatók. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szénsavval feltöltött viznél, sőt a szódaviznél is olcsóbb, hogy az Agnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse és hogy bárki által olcsón beszerezhető legyen, már a vidéki nagyobb városokban is lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzeté ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és első rangvándóglóban. Főraktár: *Kiss Károly* urnál Nagyváradon. Kedvelt bevétel

Pedig ők, mint párt léteznek, sőt szaporodni fognak. (Zaj.) Bizonyítja, hogy eddig Deák, Kossuth elismerték, hogy léteznek a nemzetiségieknek saját érdekeik, nemzetiségi érdekeik.

Bizonyítja, hogy 1861 óta mindig voltak nemzetiségi képviselők, sőt Deák szükségesnek tartotta, hogy legyenek nemzetiségi képviselők. Tisza Kálmán, sőt Tisza István is elismerte jogosultságukat, nemzetiségüket. Csak a szabad-elyüpart hanyatlásakor kezdődött az a felfogás, hogy a nemzetiségieknek nincs jogosultságuk. Kéri a függetlenségi pártot, ne örökölje e bűnös szellemet, ne vegye el nemzetiségi jogait a választási javaslatra. A miniszterelnök programját olvasva nem lát garanciát arra, hogy az általános választói jog kellőképpen fog megvalósítani, mert ha a koalíció minden pártja beakarja vinni elveit az általános választói jog megvalósításába, összeütközés áll elő köztük. Vagy ha pedig meg tudják csinálni, az nem lesz egyáltalán az a választási reform, melyet várnak. Nem lát garanciákat, hogy a választási jog tényleg általános lesz. A titkos kifejezés pedig teljesen hiányzik, pedig Beódy akkor megmondta, hogy enélkül nem nyilatkozhatik meg igazán a magyar közvélemény.

A belügyi és közoktatási téren ha látott volna egy néhány vívmányt, ők volnának az elsők, akik üdvözölnék a kormányt. Hivatkozik és idézi Lukács György közoktatási politikáját. A közgazdasági és pénzügyi viszonyokon is könnyen lehetne segíteni és boldogíthatná az országot, ha akarná. A nemzetiségeknek nincs más céljuk, mint népeik számára emberséges bánásmódot biztosítani.

Kovács Ernő: Foglalkozik Pop Cs. István beszédével és elfogadja az indemnitási javaslatot.

Wekerle Sándor: A nemzetiségi képviselők szavára reflektál. Az adóvégrehajtásoknál a lehető legnagyobb kimérettel fog eljárni. Nemcsak most, amikor felhalmozott adóterhek behajtásáról van szó, de akkor is, amikor folyó követeléseket exekválják, a legenyhébb méltányosságot tartja szem előtt. A betegápolási pótdadó dolgában kijelenti, hogy pótdadókkal nem szándékozik gazdálkodni. Egy megjegyzésre kijelenti, hogy azt vizsgálja, hogy valaki milyen szándékkal fizette be az adót, nem le-

het. A tartozások arra az időre könyveltetnek, melyben befolyának.

A nemzetiségi képviselők abból indulnak ki, hogy a kormány nagy hibát követett el, mikor programjában a nemzetiségi kérdéssel nem foglalkozott. A kormány programjába csak olyan kérdéseket vett fel, melyekre törvényszerű intézkedést kell provokálni. A nemzetiségi kérdésben az adott jogalapon áll és nem szándékozik azt a parlament elé vinni. (Helyeslés.) A másik nagy sérelem az, hogy a nemzetiségeket nem ismerik el külön pártoknak. Ez nem a kormányon mulik, hanem a képviselők pártközi egyezménye dolga. Azt sem tudjuk, hogy a különböző nemzetiségi csoportok mire egyesültek, valószínűleg a nemzetiségi törvény érvényesítésére.

Egységes határokat és célokat megjelölő programot ez a csoport nem adott. (Zaj.) Mikor a kormányzásra vállalkozott, első feladat az volt, hogy a jogrendet visszaállítsák. A kormány foglalkozik a nemzetiségekkel hiszen programját nem a honpolgárok egy faja, hanem az egész nemzet számára állította fel. (Tap.) A nemzetiségek ne szolgáljanak olyan tendenciákat, melyeket most követnek. A kormány programjában kívánta a közélet és a közigazgatás tisztaságát, a pártatlanságot, ez a nemzetiségekre is vonatkozik. Nem engedni, hogy a kormány programjától elvitassák, hogy az a népjólétét tartja szem előtt. (Helyeslés.) Pop Cs. István a szociális kérdést említette fel. A Ház igazságszeretetére appellál, hogy a cselédügy és a munkásviszonyok rendezése, az ipartörvény revíziója, agkor ellen való biztosítás, nem szociális intézkedés-e. Ez a merész és erős szociális program, melynek kész javaslatai vannak, amiknek szociális erejének a külföldön nincs párja. Franciaországban sokkal kisebb szociális kérdéseken kormányok bukhatnak meg. A nemzetiségi kérdést nem engedheti az ország és a külföld előtt abban a színben, amelyben a nemzetiségi képviselők azt feltüntetik. Nem igaz, hogy ebben az országban két osztály van, az uralkodó magyar faj és az elnyomott nemzetiségek.

Az ország ezredéves multja bizonyosság arra, hogy mindig egyforma mértékkel mértünk. Nagyaink a nemzetiségi kérdésben olyan szabadelvű álláspontot foglaltak el, amelyhez Európában nincsen hasonló. (Nagy zaj.) Minden

jogintézményünk a jogegyenlőség elvén alapul. Mutassanak egyetlen törvényt, mely a magyarra és nem magyarra egyformán szól. És a törvények alkalmazására is áll ez az igazság. Ő egyéni életét a közigazgatás szolgálatában töltötte, de soha egy perczig arra nem gondolt, hogy különbséget tegyen nemzetiségi és nemzetiségi között. Elmondja, mit beszélt a választások előtt néhány nemzetiségi képviselővel. Kijelentette, hogy a nyelvi követelményeket teljesíteni nem tudja. O arra nem képes, hogy a nemzetiségi törvény határozatait a közép fokú hatóságoknál is érvényesítse. A közéleti adminisztráció körében viszont ezt az ígéretet megtette. (Éljenzés és zaj.) Arra is készséggel vállalkozott, hogy az alkalmazásnál és állomások betöltésénél tért fog engedni a nemzetiségi pályázóknak is, ha azok egyebekben a kellő kvalifikációról garanciát adnak.

Egy hang a nemzetiségi padokról: Egyebet nem kapunk.

A baloldaltól: Kötelelet!

Wekerle Sándor: A választási törvényre tér át. Ma a jogállapot az, hogy a választói jog gyakorlása cenzushoz van kötve. Ha mi szigorúan élünk ezzel a cenzussal, ha mi a közszolgáltatás értékéhez ragaszkodunk, a nemzetiségi kerületekben igen megszükülne a nemzetiségi választóinak száma. Ezzel szemben az általános választói jogra helyezkedik a kormány.

A nemzetiségek a mi szemünkre hányják, hogy a reform tárgyában a koalizált pártok között nézeteltérések vannak. Ilyen kérdéseket sablonszerű egyöntetűséggel soha nem lehet elintézni.

Ez a bizalmatlankodás megakaszthatja a fejlődést. Ezért arra kérem önöket, hogy várjanak míg a javaslatokkal előállanak. Vannak, kik angol példára hivatkoznak. Az angol példát követve tehát egy parlamentáris kormánynak ne késleltessék a javaslatot. (Zugó éljenzés.)

Szünet.

Furiga Nándor: Nagyon kellemetlen helyzetben van Wekerle beszéde után és bizalmatlanságát fejezi ki.

Igen hosszasan beszélt. Az elnök figyelmezteti, hogy fejezze be. Be is fejezi egy határozati javaslattal, hogy küldjön ki a Ház

Az is olyan érdekesen lobogott ezen a szent estén, mintha csak annak örült volna előre, hogyha más nem, hát ő bizonyosan meglátja még a várvavárt menyeyi vendéget. A gyerekek összebujtak s szó nélkül feledkeztek rá a lobbanó mécsesre. Marci piszkálni is próbálta. De Liza ráütött a kezére.

— Ne bánts! — utasította rendre — mert megmondom a papának.

Marci rögtön visszakapta kezét. Bizonyosan a lábszíj juthatott észébe.

— Hallga! — figyelmeztette testvéreit Piroska — nem halljátok?

Szekér zörgött az utcán.

— Talán éppen a kis Jézus szekere — magyarázta ki magát Piroska.

— Meglehet, hagyta rá Liza s arra a kicsinyek még jobban összebujtak, csak a szemük csillogott a kétép világitásban mint megannyi szentjános bogár.

— Megállott.

— Éppen a házunk előtt állott meg.

— Juj! — hangozott össze-vissza.

— Mi Atyánk, ki vagy mennyekben — kezdte ez egyszer Marci s a többi akarat nélkül belevágott.

Erős léptek zaja hangozott. Belökték az ajtót. A gyerekek ijedten kapaszkodtak egymásba: egy embert czipeltek többen.

Odadobták az ágyra s valamelyikük még azt mondta:

— Köszönd meg csizmadia, hogy elhoztunk s utána akárcsak a gyerekek nem is lettek volna, kiszereződtek szó nélkül az ajtón.

A gyerekek kérdő tekintetet vetettek egymásra s meg se mocszantak. Lizában volt még legtöbb bátorság, főlemelkedett s egy-két lépet tett az ágy felé.

— Jaj! a papa! — kiáltott föl hirtelen s a másik pillanatban már valamennyi testvére nyomában volt.

Tényleg a csizmadia volt. Ahogy odadobták, úgy feküdt az ágyon: a feje lecsüngött, egyik lába ugyszinte, különben pedig olyan volt, mint a darab fa.

Liza hozzáért a kezével, a többi gyerek szintén utána csinálta.

— Jaj! a papa meghalt! — sikoltotta el magát a legnagyobb. A leány, kinek már volt fogalma a halálról s a hogy az sirásra gyújtott, a többi mintegy parancsszóra utána csinálta sorba s nyomban olyan rivást cselekedtek meg

szegény kicsinyek, akárcsak karóba huznák valamennyit.

Sok időbe telt, míg valami okosabb dolog jutott az eszükbe.

— Ismádkozunk — ajánlotta végre a kis Marci — talán a kis Jézus föltámasztja.

S a talpraesett idea általános helyeslésre talált. Liza vette át a szót.

— Kis Jézus, nézz le reánk a magas mennyekből — tette össze két kezét — ládd-e mi szegény gyerekek vagyunk, senkink sincsen csak az édes apánk, ha az is meghal, ki ad nekünk ruhát, ki ad enni, ki szeret minket?

A többi gyerek megint sirni kezdett.

— Nézz le reánk kis Jézus — folytatta Liza bensőséggel — Te karácsonykor mindenkinek adsz ajándékot, adj minékünk is, szépen kérünk. Nem kell nekünk karácsonyfa.

— Nem kell ló — kottyantott bele Laczi.

— Nem kell szekér — segített Marci.

— Nem kell ostor — vitte Liza tovább a

Az általános megelégedés m. tisztelt vevőink részéről azon kellemes helyzetbe juttatott, hogy raktárunkat megnagyobbítva a nyári-divat minden különlegességeivel felszerelhessük. Oriási választék grenadin, poulpin, delin, zerifek, ruha vásznak, szepességi vászon árúban napernyők, szőnyegekben és Kosmanosi mosó árúban.

A villanyos vasut megálló helye a vasut és Kolozsvári-utca 1268. elöl. Telefon: 615.

Kenyeres és Engländer

divatárúháza

Szent László-tér 1.

Vasutasok szállítói.

egy 30 tagu bizottságot, mely nemzetiségi ügyekkel foglalkozzék.

Megállapítják a napirendet: kedden 10 órakor ülés, ennek tárgya: Elnöki előterjesztések, az összeférhetetlenségi bizottság tagjainak eskütétele.

Az indemnitás törvényjavaslat vitájának folytatása, a miniszterelnök indítványa a kvótabizottság kiküldése tárgyában.

Felszólal Wekerle és a sürgősségre való tekintetből kéri, hogy az újonczjavaslat is tűzesség ki keddre. A Ház elfogadja.

Következnek az interpellációk.

Kovács Pál a kereskedelmi utazók visszaélései tárgyában interpellált. Achim András a gyülekezési jog megsértését panaszolta. Hodzsa Milán a nemzetiségi panaszait hangoztatta. Legközelebbi ülés kedden.

A városi tisztviselők fizetésjavítása.

Nagyvárad város pénzügyi szakbizottsága tegnap újból foglalkozott a tisztviselők fizetésrendezésével.

A városi tanács egészen új javaslatot terjesztett a bizottság elé, nem ugyan az egyes állások dotációjára, de az egész fizetésjavítás életbe léptetésének időpontjára nézve. Ezáltal a most még keresztülvihetőnek látszó javítás öt év alatt elviselhetetlenné válna a város polgáira, mert nem kevesebb, mint 190,000 korona újabb terhet jelentene, ami 27 százalék közköltőemelésnek felelne meg.

A bizottság azonban nem ment bele a tanács újabb javaslatába, hanem megfelelőbb megoldást talált, amely az adott viszonyok között még is valami.

A bizottság tanácskozásának lefolyása a következő volt:

Jelen voltak Rimler Károly polgármester elnök, Bordé Ferencz, Ragány János főszámvévő, Hlatky Endre, Mezey Mihály, Mihelyi Adolf, Komlóssy József, dr. Adorján Emil, Déry János, dr. Pácz Sándor, Gerő Ármán, dr. Kurländer Ede, Balogh

szót — csak a jó édes apánkat add vissza minekünk.

Belekezdett a Miatyánkba s a többi riva csinálta utánna. Gyermekei szívük őszinte hevélvel imádkoztak, hogy a jóságos kis Jézus támassa föl halottaiból az ő édesapjukat.

Éppen a végén voltak, mikor a cizmadia megmozdult, fejét megemelte, szemét fölütötte s zavart tekintettel nézett körül.

— Hát ti mit kerestek itt? — riadt az imádkozó kicsinyekre — nem mentek aludni? Ha békét nem hagytok énnekem, hát úgy elraklak . . . mindjárt hozzátok vágom ezt a literest.

A részeg ember még mindig félrebeszél.

Hanem azt az örömet, ami arra a szóra a kis árvák szívét eltöltötte, azt leírni nem lehet. A kis Jézus meghallgatta az ő imádságukat s visszaadta nekik az ő édes apjukat! Milyen hála, mennyi szeretet dagasztotta szívüket az irgalmas égi vendég irányában!

Az imádságot abbahagyták, szemükből csöndesen potyogtak könnyeik s szót fogadtak az apjuknak. Elmentek sorba aludni. Liza vetkőztette őket. Minek is vártak volna! Ők már ki voltak elégtve: a kis Jézus karácsonyi ajándék fejébe felámasztotta az édesapjukat.

A cizmadia pedig horkolásra gyújtott, mint a kinek ezen a szent estén legjobban rendén a szénája.

Döme, dr. Molnár Imre, Kőszeghy József, dr. Hoványi Géza, Juricskay Barna jegyző.

Rimler Károly elnök előadta, hogy a tisztviselők fizetésrendezésére vonatkozó javaslatot már letárgyalták, még hátra van a rendőrség személyzetének felsőbb fokba helyezése, továbbá a napidíjasokról készített szabályrendelet tárgyalása. Ezeknek a tárgyalása céljából hívta most össze a bizottságot.

Juricskay Barna aljegyző felolvasta a napidíjasokról szóló szabályrendeletet. Ennek érdekesebb intézkedései a következők: a napidíjasok esküt tesznek. Egy év után véglegesítik őket s 1—5 évben 2 korona 40 fillér díjat kapnak, 5 év után 2 kor. 80 fillér, 10 év után 3 korona 30 fillér lesz a napidíjuk. Betegség esetén 3 hónapig a teljes napidíjat, továbbá 3 hónapig fél napidíjat kapnak. Ezenfelül még fél évig helye csak ideiglenesen töltetik be s ha az illető ezen időn belül munkaképes lesz, újból alkalmaztatik. Akik most magasabb napidíjat kapnak, kevesebbet nem kaphatnak, mint most, a drágasági pótlékkal kaptak Nyugdijjogosultak lesznek, mint a tisztviselők.

Balogh Döme óhajtja, hogy ezek a kisemberek tisztességes díjat kapjanak, de látja, hogy mindenütt emelték az eredeti javaslatban felvett összeget. Így oly nagy kiadás lesz, hogy tönkretesz az egész javaslatot, mert nem lesz fedezet.

Rimler Károly polgármester felvilágosítja, hogy pontos számadást fognak az ülés további folyamán előterjeszteni. Ez a legmagasabb összeget tünteti fel.

A napidíjasokra vonatkozó szabályzatot elfogadják.

A fizetésjavításáról szóló javaslat.

A polgármester ezután előterjesztette a már megállapított fizetések mikénti életbeléptetésére vonatkozólag a tanács által megállapított újabb javaslatot.

E szerint a rendőrség személyzete, a tűzoltók, az összes alkalmazottak, már 1907. január 1-én a felemelt fizetés egész összegét megkapják.

Az 1200 koronát meg nem haladó kezelő és segédszemélyzet 1907. január 1-étől a javítás 70 százalékát, 1908. január 1-től pedig a javítás egész összegét kapják. Az 1200—2000 koronáig terjedő fizetést élvezők 1907-ben a javítás 65%-át, a 2000 koronán felüliek 1907-től a javítás 60%-át kapják.

Ezenkívül 1909. január hó 1-én az összes városi tisztviselők a javítás teljes összegét megkapják, 1912-ben pedig mindannyian, akik most szolgálatban vannak, a magasabb fokozatba lépnek elő.

Ezen javaslat szerint 1907-ben 107.851 koronát tenne ki a város többkiadása. Ha elfogadják Gerő Ármán főkapitány azon javaslatát, hogy az öt éve szolgáló rendőrök már most a II. fokozatba, a 10 éve szolgálók pedig az I. fokozatba vétetűnének, ez 1907-ben újabb 2206 koronával emelné a kiadást. Ha az 1200 koronán alóliak 1908-ban megkapják a javítás 100%-át, ez pedig újabb 1372 koronát igényelne. 1909-ben, mikor mind megkapja a 100% ot, még 43891 korona kiadást kíván, 1912-ben pedig a 2-ik fokba leendő előléptetésnél ismét 28.900 koronával több teher hárulna a városra.

Ha ez a javaslat elfogadtatnék, az évi többlet kiadás, vagyis a fizetésrendezés által igényelt összeg a következő volna:

1907-ben	116,919 kor.
1908-ban	118,291 "
1909-ben	161,577 "
1910-ben	161,577 "
1911-ben	161,577 "
1912-ben	195,513 "

A bizottság valósággal elszörnyűködve hallgatta ezen előterjesztést.

Ragány János főszámvévő 141,671 korona fedezetet tud 1907-ben kimutatni, tehát 14.000 korona volna fedezetben, amire 2% közköltő emelés válnék szükségessé. Hogy az 1908 ik évtől kezdve minő fedez lesz nem tudja most kimutatni, mert adatok nem állanak rendelkezésére. Majd részletesen igyekszik kimutatni, miből áll az 1907. évi 101.000 korona fedezet. Különbben bizik a város fejlődésében.

Mihelyi Adolf elfogadja a fizetésemelést, de nagynak tartja, hogy már 1909-ben 44 ezer korona újabb kiadás legyen, mert ez 7 százalék közköltőemelésnek felel meg. Ez nagyon meggondolandó. A javaslat meglepte, mert nem vártak ily javaslatot, amely 2 év mulva oly rohamos emelkedést czélozna s öt év mulva ismét 50,000 korona új kiadást igényelne. Ha biztos volna az állam kilátásba helyezett támogatásáról, belemenne a javaslatba, de így nem meri azt elfogadni oly nagy teherrel járni. A javaslat meglepetésszerű, abba vaktában nem lehet beleugrani. A törvényhatóság kimondja, ha módja lesz rá, már 1909-ben megadja a teljes fizetésjavítást.

Dr. Adorján Emil az eredeti medrébe vezet vissza a kérdést. Javítani akar a tisztviselők helyzetén, de rámutat a polgárok sajnáru helyzetére is. Czáfolja Ragány számadatát, amely nem áll meg a költségvetésnél. A város anyagi helyzetéről nem lehet tiszta képet alkotni. Elhiszi, hogy ügyes fogásokkal 1—2 évig lehet pótdó nélkül a költségvetést összeállítani, de később nagy pótdó emelésre lesz szükség. Egy fedezetlen nagy összeg mindig lebeg a levegőben. Helyesli a fizetésemelést elvben, de csak fokozatosan léptessék életbe. A fizetésjavításból kifizetendő százalékot a költségvetésnél kell meghatározni. Ilyen értelemben terjesszék a közgyűlés elé a javaslatot.

Balogh Döme szintén kifogásolja a főszámvévőnek a fedezetre vonatkozó számadatát. A javaslat csak pótdóval vihető keresztül. Addig ő is elmegy a fizetésjavítással, míg az adót emelni nem kell, de tovább nem. Évről-évre határozzon a törvényhatóság.

Dr. Berkovits Ferencz az adóemelést nem tagadja meg. A közköltő lényegét és természetét fejtegeti.

Dr. Kurländer Ede azért sem helyesli a tanács javaslatát, mert ez az egész dolgot tönkretenné. Bonczolja a Ragány által kimutatott fedezeti kimutatást. A 116,000 koronát megszavazza, de azt nem fogadja el, hogy 190.000 korona összeg terhelje a várost. Más okból is lehetne közköltőt emelni. Ily gyors tempóban nem szabad elviselhetetlen terheket rakni a polgárságra. Módosítsák akként a javaslatot, hogy a javaslatot megszavazhassák.

Hlatky Endre kimutatja, hogy az ő multkori indítványa nem azt tartalmazta, amit most a tanács előterjesztett. Ő azt kívánta a tanács javaslatával szemben, hogy ha öt év alatt a javítás 100 százalékát nem is adják még meg, azért a tisztviselők előlépjének a 2-ik fokozatba s abból kapják a megfelelő százalékot. mert másrészt esetleg 10 év mulva sem kapnak magasabb fizetést a tisztviselők. Ilyen alapon nem készitettek számítást. A mostani javaslat szerint most 2 százalék adóemelés lenne, de később 8, sőt 12 százalék adóemelésre volna szükség. Más okból szintén elő fog állani adóemelés s így esetleg pár év alatt 20 százalékra is rughat a közköltő emelése. A fizetéseket még 4 százalék közköltő emeléssel is javítja, de ezen az alapon nem.

Dr. Hoványi Géza szintén ilyen értelemben magyarázza multkori felszólalását. Ot év mulva biztosítani kell az előléptetést, a kiutalt százaléokra tekintet nélkül. Majd fejtegeti, hogy a városnak fejlődni kell, adóemelésből sem fél,

Értesítés

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására, hozni, hogy a mai kor igényeinek megfelelő **katonai és polgári szabó-üzletet** nyitottam, hol is legkitűnőbb bel- és külföldi szövetek dus választékát bocsájtom a n. é. közönség rendelkezésére pontos kiszolgálás, valamint szolid árak mellett.

Tisztelettel

Grünfelder János,

katonai és polgári szabó

Nagyvárad, Szent János-utca 2.

mert csak újabb befektetésről van szó, aminek az ellenértéke van. Allapítanak meg most a százalékot s mondják ki, hogy 1907-től öt év múlva a 2-ik fokozatba lép elő minden tisztviselő.

Rimler Károly konstatálja, hogy a tanács félreértette a bizottság multkori tárgyalását. A tanács már alapjában tekintettel volt arra, mit bír el a város.

Dr Adorjan Emil újból felszólal a polgárság érdekében. Váolja, hogy milyen szomorú állapotban van az iparosok és kereskedők nagy része. A vidéken egyre-másra vannak a szövetkezetek. Semmi pótdómelést nem szab meg.

Dr Hoványi Géza a helyi kereskedelem emelkedésére mutat. A szövetkezetek itt szerzik be szükségleteiket.

Dr Molnár Imre azt fejtegeti, hogy a fizetésrendezés hosszabb időre szól. A tisztviselőknek évtizedekig azzal kell beérni, ami részére meg van állapítva. A tanács javaslatát sem tartja tulzottnak s azt megszavazza. Ettől még az adó emelése sem riasztja vissza. Jól dotált tisztviselőktől lehet eredményt várni. A fejlődést látja a városban minden vonalon.

A vita véget ért ezzel s a következő határozatokat hozták.

A rendőrök, tűzoltók, a városi alkalmazottak, napidijasok, gépirónók 1907-től a javítás egész összegét megkapják;

1200 koronáig 70 százalékát, 2000 koronáig 65 százalékát, ezen felül 60 százalékát kapják 1907-től a javításnak.

1907-től számítva öt év múlva mindenki a fizetés 2-ik fokozatába lép s azon százalékát kapják ebben a fokozatban a javításnak, amelyet a törvényhatóság megállapít.

Eliében elvetették azon javaslatot, hogy 1200 koronán aluli fizetésnél, már 1908-ban az egész javítást megkapják a tisztviselők.

Vonások az életből — az életnek.

Irta: Várady István.

Ugyan hány perczentjét képezik az emberek millióinak azok, akik életük tavaszán ne vágytak volna a világot hódító deszkákra? Azt hiszem fölülte csekély azoknak száma, kiknek nem voltak színes álmaik, akik nem látták magukat tündöklő szerepekben, s akik képzeletben nem hallották a fölzugó tapsvihart, amely szereplésük nyomában fakadt. Nem tesztek különbséget a nemek között. A süldő leányka ép úgy, mint pelyhes bajuszu ifju dicsőség, mámor után vágyik — egyik ebben a szerepkörben, a másik abban a szerepkörben a színpadon, a harmadik az újságírói asztal mellett, a negyedik az ecset mellett . . . a többi a vonóra, az orchester karmesteri székében, a vonó bűvös kezelésében, az eszmék irányításában véli gyönyörűséges babérjait aratni.

Színes álmok, pompázó képek hatalmukba kerítik az agyat, kész tehetséget fedez föl csaknem mindenki magában s mi a vég? — a kiábrándulás, a csalódás.

És jól van ez így! Az ifju nemzedék lázas álma erőt nyújt a küzdelemben, s az erénytelenség amit elbizakodottságnak nevezünk, s a mit önmagunk értésének tulbirálása szül, elenyészően csekély ha vesszük azt, hogy az ambíció, az ebből fakadó munkásság nagyon is aláhanyatlana akkor, ha az önmagunk értéklésében mindig tárgyilagosak volnánk.

A helyes, az eszményi állapot az volna, ha előttünk lebegne mindig gyöngeségünk, ha ez a tudat serkentene a tevékenységre, a tovább haladásra. Gyakorlatilag azonban nem így van. A verseny erősíti munkakedvünket. Az az érzés, hogy valamit elértem, hogy vagyok valaki? hogy ime az fölöttem áll és én több lehetek annál, tehát egyrészt a gyöngeség, másrészt pedig az uralmi vágyásból fakadó akarat szolgálnak képességeink fejlesztésére irányuló törekvéseinkben.

És amint mulnak az évek, a reális élet napról-napra őli az idealizmust. Ugyan hányan vannak azok, akiket a férfikor derekán cselekedeteikben ideális érdekek vezetnek? Ugyan

hányan vannak azok, kik azt mondanák »először a szent közügy s csak azután a magánügy? Nagyon kevesen. Talán, talán nincsenek is. Hiszen szállóige ma a palotákban ép úgy, mint az alacsony kunyhókban: első személy mindig én vagyok. (És ez a szállóige fokozottabb mértékben érvényesül, az első helyen, mint az utóbbiban.)

Emlékezem. Ismertem meg egy ifjut, aki a két X-et még nem haladta meg. Zseniális gyermeknek mondták, a szíve és lelke nemes eszmékért dobogott. Szerzett magának nevet, volt része dicsőségben s elismerésben — és a város egyik félreeső utcájának egy kopott szobáskájában lakott. És amikor faggatták barátai: te meg vagy elégedve? te tőröd ezt? 'te nem tartod magad érdemesnek arra, hogy önmagaddal szemben gavallérosabban jársz el? — azt felelte: nekem így is jól van.

És amikor egyik élemedettebb férfiú azt mondta: édes öcsém én is voltam tizenkilenc éves, az én társaságomat is muzsák meg elvek képezték, ma azt mondom: többet ér egy hízott malacz, mint a legszebben hangzó s az egész világ tetszését megnyerő sziporka, gondolat, — az én ifju ismerősöm elkomorodott s csaknem sajnálkozással fordult el tőle: ime hogy megrontotta a világ, az élet.

Es a világ, az élet így ront meg minden embert. Az idealizmus szezon, hosszabb vagy rövidebb ideig tartó szezon, amelyet ha elveszítünk, csaknem mindent elveszítettünk.

Mosolygunk ifjukori bohóságaink, szíves álmaink s mégis megkönnyezük azokat. A sikereket arató művész többre becsüli azokat az időket, amikor a mámort csak álmodta; a javaiban duskáló fiskális vagy tözsér visszaki-vánja azokat az időket, amikor az iskola padjai között csak a másnapi leczkére kellett gondolnia. Pedig akkor a száraz kenyér mellé alig jutott aszalt szilva, ma meg nem csak ebédre, de vacsorára is sült van még pedig kétféle is.

Életünkben célokat tűzünk magunk elé. Az öntudatlan gyermekkorban öntudatlanok céljaink is, a férfikorban öntudatosan haladunk a kítüzött cél felé, amelyet ha elérünk, s egy darabig kellemes érzéssel tölt el a siker, azután érezzük, hogy ismét ott vagyunk ahol voltunk: újabb cél, újabb küzdelem.

És ez az elégedetlen érzés, ez a tettvágy tulajdonképpen azonos a fentebb említett önmagunk értéklésével.

Ismertem embert aki pályája kezdetén csekély havi díjazásból jobban, kellemesebben élt, mint négy év multa, amikor jövedelme buszsan meghatványosodott. Ismertem művészt aki elérte vágyai netovábbját, anyagiakban s erkölcsi-csiekben egyaránt s azt mondta: be' szívesen fölcserélném életem egy nyugodalmas szerényebb díjazású tisztviselővel, aki boldogságot övéiben találja fel. És hányan vannak zseniális egyének a művészet különböző ágainak képviselőiben, akik telkük kincsei mellett szomoruan sóhajtkák Szász Károly szavait:

A művészet a legjobb ut,

Elnyerni a koldusbotot.

Az emberek két télék az élettel szemben. Az egyik része azt mondja: Az élettel nem érdemes komolyan szóba állani. És így is cselekszik. A másik része mondja, de érzi, hogy ezt cselekedni nem tudja. Nem csupán anyagi körülmények szabják meg, hogy ki hova tartozzék, de befolyásolják különböző erkölcsi motívumok is.

Hogy — az élet hangulat — régi igazság. És szerencsés az, kinek könnyed kedélye boldogságot teremt, legalább olyan értelemben, a hogyan az életben azt magyarázni lehet.

Boldogság valójában nincs. Amint hogy nincs igazság sem, mondják sokan s nem minden ok nélkül. Mindkettő elvont fogalom, a melyhez hol közelebb, hol távolabb állunk, de nem érjük el.

Nem mondtam új dolgokat. Nem is akartam. Különböben sincs semmi új a nap alatt. Minden csak reprodukció, csak hogy különböző variációban.

Léteznek zsenik és léteznek örültek. A többi ember normális. Csak hogy gyakran a zse-

niálítás azonos az örültséggel, máskor meg az örültség azonos a zseniálitással. A többi ember számításba nem jön közönséges felfogás szerint.

Lehetne ugyan ezekről a dolgokról igen sok helyen homlokegyenest ellenkező dolgot írni, amelyek ép olyan megdönthető igazságok volnának, mint ezek.

A lét kétféle. *Vagyok és élek.* Az állatok s az emberiségnek az a része, mely csupán ösztönei alapján él az *van*, a másik része, aki gondolkodik s akit nem csupán az ösztön, de magasabb motívumok is emelték (no és ezt zsebe is megengedi) azok élnek. Hogy melyik szerencsésebb a kettő közül? — az u. n. tökéletes felfogás szerint az utolsó, de ép oly joggal állithatná valaki, hogy az első.

A minthogy vitatkozni lehetne meg-e jobban a boldogságot, vagy a mai civilizált ember. Persze, mi a tökéletesedés hívei vagyunk s az utóbbi mellett foglalunk állást csaknem valamennyien, s ha valaki az ellenkezőjét állítani, azt mondanók, hogy az saját évjével meghasonlott.

Ez a szó tökéletesedés jelentésében s vonatkozásban is mindig az lesz ami most. Az ember évezredek óta tökéletesedik, évezredekben át fog tökéletesedni s sohasem lesz tökéletes. Mert amint nincs vég a célokat illetőleg az egyének életében, éppen úgy nincs vég, amelyre ráúthetnék valaha a tökéletesség bélyegét az emberiség életében.

Az élet csupa titokzatosság. Amennyi az erény, annyi a bűn. Amennyi a fény, annyi az árny.

Es ez azért van jól így, mert az egyik nélkül nem ismernők a másikat s bár melyiknek hiánya ürt teremtene. Amint van hideg, kell lenni melegnek is. Amint van jó, kell lenni rossznak is. Es így van ez az emberi tulajdonságoknál is.

Hogy mik az életnek titkai? Azt kutatjuk valamennyien és mikor egyik-másik azt hiszi, hogy kezében, a kulcs, csikorgatja; keserűen sóhajt föl: most látom, hogy távolabb vagyok tőle, mint a mikor kutatni kezdtem.

Az élet titkainak megismeréséhez vezetnek állítólag a tudás és tapasztalás. Mindkettő után törekszünk s egyikből sem tudunk eleget szerezni soha sem. A tapasztalásból igazságok szűrődnek le — amelyek az embert pesszimitárá alapítják és aztán nem csoda, ha végeredményül bárki és Puki szavait veszi ajkaira s ezt mondja:

»Az élettel nem érdemes komolyan szóba állani.«

Dr Persz Adolf temetése.

Impozáns módon nyilatkozott meg a gyász dr Persz Adolf temetésén. Érezte Nagyvárad társadalma, hogy olyan férfiuól fosztotta meg ez a váratlan csapás, akit pótolni nehéz lesz. A temetésen jelen voltak: Vinkler József püspök, Széchenyi Jenő, Bunyitay Vincze és dr Karsch Lollion kanonokok; a kir. kath. jogakadémia tanári kara élén dr Bozóky Alajos igazgatóval, a főgimnázium tanári kara, élén dr Pácz Sándor igazgató-helyettesével, számosan a törvényszéki bírák, az ügyvédek közül és Nagyvárad társadalmának számos más kitűnősége. A jogakadémia és a főgimnázium ifjusága teljes számmal vonult ki, testületileg, lobogó alatt. A temetési szertartást Lopussny Gyula végezte segédlettel.

A koporsó fölött dr Bozóky Alajos igazgató a következő gyászbeszédet mondotta:

Mélyen tisztelt gyászoló közönség!

Rövid két hónap alatt újabb áldozatot követelt tőlünk a kérlelhetetlen halál, egymásután két szeretett kartársunkat ragadván ki körünk-ből és mind a kettőt megdöbbentő hirtelenséggel, a mi annál sajnóbbá teszi fájdalmunkat. Ugyszólván munka közben hagyott el egyszerre

bennünket az előttünk lévő koporsóba zárt drága halottunk! A ki harmincz évnél tovább szakadatlanul fáradozott a nemzet ifjúságának jövődjé komoly hivatása leendő elkészítésében, aki már oly számos nemzedéket bocsátott utjára, aki ernyedetlen buzgósággal csepegtette már oly régtől fogva a romlatlan és nagy reményekre jogosító ifjúság fogékony lelkébe a jellemképzésére, a becsület megszilárdítására, a hazaszeretet meggyökereztetésére szolgáló elveket, méltán tarthatott igényt arra, hogy legalább néhány rövid évig, gondoktól mentve csendes nyugalomban és meglehetősen szemlélhesse fáradságos munkájának gyümölcseit. Persz Adolf barátunktól megtagadta a sors ezt az elégtételt, amelynek elérését élete legszebb jutalmának tartotta volna.

De azért még sem mondhatja el senki, hogy tehát hiába élt, mert hátrahagyott viruló családjá, az ő számtalan hálás tanítványai, a társadalmi körök, amelyekben megfordult, mind tanúságot tesznek arról, hogy nemcsak teljes tudatával birt a reá háramló kötelezettségeknek, hanem hogy azokat minden töle kitelhető erővel betölteni is igyekezett. Filozófus volt a szó legszorosabb értelmében, bölcselkedése, mely istenes érzülettel párosult, soha sem hagyta őt cserben az életnek viszontagságai közben, nem ismerte a gyáva meghátrálást, hanem mindig férfias bátorsággal tört előre azon az uton, a melyet egyedül helyesnek és igaznak tudott. A magyar jogtörténetnek ő nála alig volt alaposabb ismerője s a kánoni jognak sincs egyetlen zuga sem, amelyben ne lett volna járatos. Tanítványai igaz mestert bírtak ő benne, de rajongással szerették is őt, mert tapintatosan bánt velök. Családját valósággal elhalmozta önfeláldozó szeretetének számtalan jelével. A ki barátjának mondhatta, annak igazi önzetlen barátja volt. De bármilyen fájdalmas is ránk nézve elköltözése, bele kell nyugodnunk az isteni gondviselés kifürkészhetetlen rendelkezésébe. Tehát Isten Veled a boldog feltámadás vigasztaló reményében!

A gyászbeszéd elhangzása után a menet az olasz-i plébánia-templomba vonult, ahol *Lopussny* Gyula segédlettel gyászmisét mondott s a koporsót ismét beszentelte. Mise végével a koporsót az olaszii temetőbe vitték, a hová csaknem az egész közönség elkísérte a halottat az utolsó utján.

A sir fölött *Leccs* László joghallgató bucsuzott el a tanítványok nevében; magasan szárnyaló, megindító beszéde nagy hatást tett az egész közönségre. Azután ráhullottak a röggök a koporsóra s dr. Persz Adolf sirja fölé odatűzték a szent jelvényt, mely alatt a feltámadás reménye ad vigaszt.

UJDONSÁGOK.

Strófák a hétről.

Hohenlohe bukása.

A mi kedves sógorunknál
Odaát
Hohenlohe ur rosszul végzé
A dolgát . . .

Rá is ráillik e nóta
Teljesen:
Ja, ma nekünk, holnap néked
Herczegem!

A madridi bomba.

Alfonz király esküvőjén
Virágos volt Madrid
Egy szó, mint száz: ünnepelték
A királyi lakzit.

Alfonz király esküvője
Még is gyászos, sajna:
A lakodalmi csokornak
Bomba volt a magva.

Fizetésrendezés.

Városházba' vannak lázba
Döngetik a nagydobot,
Száz ajk fujja: Heja buja,
Gyomrunk többé nem korog . . .

Szó sincs róla, szép e nóta
Csupán az lesz a baj, ó!
Az uraknak fölt juttatnak
S nekünk marad a — savó.

Tulipánkert

Pirospüncös hajnalára
Váradon
Megindult egy-gyönyörű szép
Mozgalom.

Houszerelmünk, honi keblünk
Rügyeit
Egy közös tulipánkertbe
Ültetik . . .

E kertben a főkerlész a
Főispán
S minden magyar szív egy-egy szép
Tulipán.

—üga.

Püncös.

Még alig hervadtak el a tavasz virágai,
már is kipattant bimbájából a piros püncösdi
rózsa.

Igaz hitünkben való megerősödés, Püncösdi
ünnepét üli ma a keresztény világ.

Az Ur Jézus keresztalálával megváltván a
bűnös emberiséget, mielőtt a halál uralma te-
lett dicsőséges feltámadásával diadalmaskodva
a menyeknek országába tért, megígérte isteni
Mesterüktől való elválás fölött szomorkodó ta-
nítványainak, hogy elküldi vigasztalásukra a
Szentlelket.

A Szentlélek tüzes nyelvek alakjában le
is szállott az apostolokra, megvigasztalta őket
megerősítette hitükben s elküldte őket az igaz
szent tanokat hirdetni. Az apostolok betelvéen
a Szentlélekkel, különböző nyelven kezdének
beszélni, a Mester, Ur Jézusunk tanait hirdet-
vén. Buzgalmunk rendkívüli sikerrel járt.
Olyannal aminőt csak az Ur Jézus akaratóból
s a Szentlélek kegyelméből nyert világosság
segélyével érhetek el. Ahol megfordultak,
mindenütt a szeretet, béke, keresztény hitűség
virága fakadt.

Ma a nagy ünnepen ihlette meg a szive-
ket lelkeket igaz vallásos áhitat, könyörgünk,
hogy szálljon meg bennünket is a Szentlélek,
öntson belénk világosságot, hogy bővessük az
életnek az apostolok mutatta utját, hogy töké-
letes jó keresztény életet élhessünk.

Jöjj el Szentlélek Ur Isten . . .

*

Püncösdi ünnepe mai első napján a székes-
egyházban *Vinkler* József püsp. helynök nagy-
misét mond és *Grócs* Béla prépost prédikál. A
többi templomban is ünnepélyes nagymisék és
szentbeszédnek lesznek.

TÁJÉKOZTATÓ.

Jun. 3. A nőegylet püncösdi ünnepélye.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket,
hogy úgy hátralékban levő, valamint
a jelen negyedre szóló előfizetéseiket
mielőbb beküldeni sziveskedjenek,
hogy a lap szétküldésében fennakadás ne
történjék.

Nagyvárad—Püspökfürdő—Féliczfürdő.

		S z e m é l y v o n a t				
Nagyvárad állomás	ind.	8.03	10.05	2.26	4.44	8.44
Várad-Velenceze	>	8.12	10.15	2.38	4.55	8.55
Rontó	>	8.28	10.29	2.52	5.09	9.08
Püspökfürdő	>	8.38	10.40	3.02	5.19	9.18
Féliczfürdő	érk.	8.50	10.52	3.14	5.31	9.30

Féliczfürdő—Püspökfürdő—Nagyvárad.

		S z e m é l y v o n a t				
Püspökfürdő	ind.	8.38	10.40	3.02	5.19	9.18
Féliczfürdő	>	8.55	10.57	3.19	5.34	9.34
Rontó	>	9.02	11.04	3.26	5.51	9.41
Várad-Velenceze	>	9.15	11.17	3.39	5.54	9.55
Nagyvárad állomás	érk.	9.25	11.27	3.49	6.04	10.55

Az indulási és érkezési adatok középeurpai
időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.59 per-
czig terjedő idő feketé számokkal van jelölve.

* **Bérmálás Élesden.** *Fetszer* Antal se-
gédpüspök bérmakörutjának második állomása
Élesd volt. Itt a segédpüspök valóban impo-
zans fogadtatásban részesült. Az ottani fő-
szolgabíró *Bérczy* Imre az élesdi intelligenciá-
val a fogadtatására sietett a főpápnak. Mint-
egy 15 kocsi megtelve az ottani vezetőséggel
Örvéndig ment a püspök elé. A kocsisort 15
kerékpáros vezette. A menet Örvénd és
Pusztajlak között találkozott *Fetszer* Antal
püspökkel és kíséretével, kik között ott lehe-
tett látni a mezőtelegi intelligenciát, köztük
dr. *Beöthy* László, *Telegdy* József, *Juricskay*
Vid stb. Mikor a két kocsisor találkozott. Az
élesdi küldöttségből *Bérczy* Imre főszolgabíró
fogadta szép beszéddel a püspököt. A közös-
nös üdvözlések után megindult a megnöveke-
dett menet Élesd felé. Élesden *Kocsis* Béla
gyógyyszerész üdvözölte a polgárság nevében a
püspököt, aki ezután a templomba ment, hol *Lef-
felholcz* Gyula plébános fogadta. Másnap szent
mise és prédikáció után mintegy 300 gyermek
és felnőttnak adta fei a bérmálás szentségét.
Bérmálás után a püspök kíséretével gróf
Bethlen Aladár kastélyába ment, hol a gróf
vendége tiszteletére ebédet adott, melyen a
közönség intelligenciája hivatalos volt. Élesdről
nagy számú kísérettel Sólyomkőre ment a püs-
pök, hol mintegy ezeröttszázan jelentkeztek bér-
málkozásra.

* **Uj anyakönyvvezető helyettes.** A
belügyminiszter Biharvármegyében a bihartordai
anyakönyvi kerületbe *Kiszely* Imre gyógyszer-
észt, a születési és halotti anyakönyvek veze-
tésére szorítókozó hatáskörrel, anyakönyvvezető-
helyettesé nevezte ki.

* **A tisztviselők fegyelmi ügye.** Az
elmúlt politikai válságos időkben igen sok
tisztviselő vesztette el kenyérkeresetét, csupán
azért mert hazafiasok voltak. Ez elbocsájtások,
melyek oly könnyen voltak eszközölhetők, a
jövőben valószínűleg lehetetlenek lesznek. A
multan okulva a megyei tisztviselők országos
mozgalmat indítottak a jelenleg fennálló sza-
bályrendeletek revidálására. Telje en uj fe-
gyelmi szabályrendeletet fognak készíteni, amely
szabályrendeletet az országgyűlés által fogják
helybenhagyatni.

* **Megyei közgyűlés.** Biharvármegye
törvényhatósága június hó 20-án fogja meg-
tartani rendes évnegyedes közgyűlését. A köz-
gyűlésnek, mint rendesen, most is nagyszámu
tárgya van már eddig is. Itt jegyezzük meg,
hogy június 6-án a megyei közigazgatási bizott-
ság fog ülésezni.

* **Áthelyezés.** A közoktatásügyi minisz-
ter *Jürkéné* Peres Róza nagybárádi állami óvó-
nőt az izópallagai állami óvodához jelen mi-
nőségben áthelyezte.

* **Névváltoztatások.** *Kiskoru* Kolb Jenő
sarkadi illetőségű ugyanottani lakos családi ne-
vének *Gorove* ra kért átváltoztatását a minisz-

ter megengedte. — Mandel Lajos és Jenő nagyvárad lakosok vezették nevüket Molnár-ra változtatták.

* **A magyar iparért** Az utóbbi időben oly sok szó esett a magyar ipar felvirágoztatása és a külföldi áruk beözönlésének megakadályoztatása érdekében, hogy azokkal el van telve mindenki. Hangoztatja is azt minden ember. Tenni azonban nem igen tesz mindenki, egyedül az uttörők. A kereskedelmi miniszter tegnap leiratot intézett a törvényhatóságokhoz, mint másodfokú iparhatóságokhoz, a hazai ipar megvédésére. Igen sok külföldi gyáros oly gyártmányokkal árasztja el a mi kereskedőinket, melyek nemzetiszínű segélylyel vagy magyar jelvényekkel vannak ellátva. Az ily árucikkek kiszorítják a mi gyártmányainkat, e galád visszaéléseket akarja megszüntetni a kereskedelmi miniszter rendeletével. E rendeletében szigorúan meghagyja a hatóságoknak, hogy az oly kereskedőket, kik a magyar nemzet színével és kiváltságos jelvényeivel ellátott idegen árukat hoznak forgalomba, a legszigorubb megtorlásban részesítsék. A rendelet kimondja, hogy a megtorlásokat bármily és bárki által teljesített feljelentés, vagy egyes hatósági közegnek tapasztalata alapján is megteheti, sőt erre külön is utasítja.

* **A Nagyvárad Városi Vasut igazgatósága** értesíti a közönséget, hogy máától kezdve Nagyvárad p. u. és Rhédey-kert között közvetlen kocsi fognak közlekedni, míg a Teleki-utcai vonalon a kocsi a Laktanyától csak a Szent László-térig közlekednek, hol úgy a nagyállomás, mint a Kolozsvári utca felé közvetlen csatlakozás fog fenntartatni. A hétfői hetivásárok alkalmával a közlekedés eddigi rendje továbbra is érvényben marad.

* **Hymen.** Dr. Puskás Béla, Biharvármegye tb. tisztí ügyésze, Puskás Lajos árvaszéki ülnök fia, a nagyvárad ügyvédi kar kiválóan képzett, szimpatikus tagja eljegyezte *Hegyesi Márton* ügyvéd bájos és nagyműveltségű leányát *Katinkát*.

Medvigy Gábor dr. ügyvédi kar fiatal, nagyképzettségű tagja tegnap jegyezte el *Hlatky Endre* ügyvéd, volt orsz. képviselő kedves és szép leányát *Margitot*.

Kovács Lajos nagyvárad községi iskolai tanító, akinek nevét tárczarovatunkból ismeri olvasóközönségünk, ma tartja eljegyzését *Szép-lakon Mirou* György tekintélyes kereskedő bájos leányával, *Bertával*.

* **A villamostelep kondenzvize.** A villamos mű igazgatója előterjesztést tett a tanácshoz, hogy a villamos telep kondenzvize kevés, tehát a Peczéből kell a kondenzvizet a telepre bevezetni. A melegebb idő beálltával ennek keresztülvitele nagyon sürgős, s kéri, hogy azt mielőbb rendelje el.

* **Pályázat a honvéddadapródiskolai helyekre.** A honvédelminiszter tegnap értesítette Biharvármegye törvényhatóságát, hogy a honvéddadapródiskolában megüresedett helyre hirdessen pályázatot. — Ha a törvényhatóság által létesített egy alapítványos hely nem lesz betöltve, az ennek megfelelő összeg kamatoztatni fog, mivel az Biharvármegye törvényhatóságának képezi tulajdonát.

* **Lukács Gyula haldoklik.** A magyar képviselőház egyik régi érdemes tagja, Lukács Gyula, utolsó perczeit éli Lónyai-utcai lakásán. Pénteken gutaütés érte az erőteljes embert. A csömöri-uti versenypályán egy football-matchet nézett még végig és villamoson igyekezett haza. Utközben rosszul lett és mikor baza ért, összeesett. Azóta nem tért eszméltre. Kezelő orvosa feladott minden reményt. Csak látja, tegnap reggel Lumitzer professzort hívta meg a halállal vívódó képviselő betegágyához, de a tudós tanár is kijelentette, hogy itt a tudomány nem segíthet többé. Lukács Gyula igen rokonszenves szereplésű politikus

aki az ujságírás révén került a parlamentbe és aki mindenkor a függetlenségi párt legkiválóbb harcosai közt számított. A párt tagjai közül sokan tudakozódtak személyesen a beteg képviselő állapota felől. Lukács Gyula Nagyváradon széles körben ismerős, sőt nagyszámu rokonsága is van városunkba. Mondhatni itt kezdte pályáját, egyik helyi lapnál. Majd Nagyvárad város aljegyzője volt.

* **A mentők ténykedése.** Az elmúlt hónapban a mentők 52 esetben nyújtottak segélyt. Balesetnél 24, betegszállításoknál 27 esetben vették igénybe a mentőket.

* **A Hágó-ut kiépítése.** Biharvármegye alispánja átiratban megkereste Nagyvárad város tanácsát, hogy a bihari Hágó-utat javítsa ki, mert mai állapotában járhatatlan. A város már felszólítás nélkül is tervbe vette az utkijavítását, sőt már a tervek is készen vannak.

* **A víz, mint a gyomor- és bélbetegségek óvszere.** Mindenki tudja, hogy a *Karlsbadban* és *Marienbadban* gyógyulást kereső gyomorbeteg legnagyobb kontingensét magyarok alkotják. Ennek oka pedig az, hogy a magyar konyha igen izletes, de meglehetősen nehezen emészthető táplálékokkal látja el fogyasztót, továbbá az, hogy a magyar ember az étkezés után borhoz van szokva. A bor pedig a zsíros ételek emésztését gátolja. A táplálkozásnak ezen betegségekre vezető hátrányait az ivóvíz van hivatva kiköszörölni. Erre azonban a víznek tisztának, jónak és olyannak kell lennie, hogy a táplálékot az emésztéshez kellően előkészítse. Közismert dolog, hogy e czélra a mohai Agnes-forrás a legelső sorban felel meg, mert nemcsak kitűnő oldószere a tápanyagnak, hanem alkalikus víz lévén, tiszta is, a gyomrot az emésztő nedvek elválasztására alkalmasan izgatja s kellemes ízű borítal. Ház-tartások nagy üvegekben a mohai Agnes-vízét különösen olcsón szerezhetik be.

csipők, nyakkendők, harisnyák, vásznak, sifonok, zsebkendők és sokféle divatáru és piperecikkek. Igazán olcsó alkalmi vétel.

Bihar gyöngye.

Révi levél.

Írta: Szilágyi Béla.

Felgördült a függöny és ismét új diszleteket tár a természet fölséges szinpada elének.

Meg nyílt az élet és a rideg télnek egyhangu nyugalma után itt a virulás, melyet május isteni levegője nyitott meg számunkra. Megnépesednek immáron a természetlen hegyek, melyek tetején örök díszül pompázik a tülevelű fenyők és tölgyek élénk zöld lombkoronája.

Most szebb és főnségesebb itt a táj, mint máskor.

Az időnek örök titku intézője áldásos esővel öntözi a földet és az elmúlt utolsó pár esztendőnek sovány terméseit dus lombos virágos mező váltja föl.

És május is letűnt már. Pár nap multán belépünk a nyárba és szabaddá lesz előttünk az ut, amelyet oly várvavár a kirándulók és természetimádók végtelen serege.

Itt Bihar gyöngyében, e festői tájon, melyről le vonta mogorva leplét a természet nagymestere, megkezdődnek már is a kirándulások.

Megilletődve keressük föl ez isteni tájat.

Mintha egy szent ihlet varázsa szállana lelkünkre. Mintha a létezésnek e feledhetetlen pillanatában örökké tartana az élet. Ide záródolunk mi nyáron át, hogy nyugalmat nyerjen itt egy pillanatra, a munkában kifáradt szellemünk.

Még most egy kissé korai itt. Az utak nem oly barátságosak még mint nyár derekán, de a levegő, mely a tavaszi átmenetben uralkodik e tájon, erőt és éltet ad.

Egy különös, egy megmagyarázhatatlan nyugalom száll itt a szivekre. A városi életnek ezerféle zürzavarából oly jól esik itt a csend, hol oly ártatlan az élet, s hol oly önkénytelenül száll magába az ember.

Itt nem a pártoskodás, a gyűlölet és haragnak sötét szelleme, hanem az ártatlanság és szeretet száll a lelkekre, mit imában fejez ki az ember, amidőn dicséri az örökszép, az örökké uralkodó természetet.

Itt ülök egy magas hegy ormán.

Hátam mögött a híres révi barlang sötét fekete szája. Elöttem zuhog le a víz, mely magasra csapja a nyngtalanul siető Körösnek hullámzó tükörét.

Körülöttem mindenütt faóriások, melyeken madárajkak dicsérik az Urat.

Ott lenn a mélyben, a hegyszakadék keskeny szük ölében épen most fut el a gyorsvonat, melynek ablakából fehér kendővel intenek felém.

Egy feketehaju barna asszony lobogtatja fehér keszkenőjét. Majd sietve tűnik el a robogó vonattal, mint hulló csillag az éj sötétiben.

Merően nézek e vonat után. Ő mindig néz és csókot int, és én viszonztam ezt.

S aztán egy pillanat s a hatalmas vaskocsi mogorva robajjal fut bele a hegybe, mint a vakond, melyet a nap világa a föld gyomrába űz.

Nagyot dobbant az én, szívem, mert nyugtalanná tett e ritka látomás.

Mintha üstökös vonult volna el fölöttem, vagy vilám czikkázta volna át a léget, melyet félelmetes dörgés kísér tüzés égi utján.

Oh mily sok változat van a természet szinpadán.

Ki gondolta volna, hogy annak a mindenható szerelem érzéseinek még itt is lesznek jelenségei

Ki gondolná, hogy e helyen, ahol csak a madár dalát viszhangozza az erdők sűrűje, vagy ahol az erdő zugásába belevegyül az ember sóhajtása — szerelemre lobbanhat a szív is. Oh hiszen itt oly könnyű szeretni. Itt az ember szíve olyan lobbanékony.

Speciális
üzlet!

Speciális
üzlet!

A férfi-világ
figyelmébe.

KALAP

különlegességi üzle-
temet

már megnyitottam

Fő-utca 3. sz. alatt.

Teljes tisztelettel

Ptaff Kálmán

Speciális
üzlet!

Speciális
üzlet!

x Kellemes nézni, azt a nagy vevőkört' mit állandóan lehet látni *Háass Manó* Zöldia utcái üzletében, ezt méltán meg is érdemil, mert sehol olyan olcsó árban nem lesz árulva mint ottan.

x **A FÁBRY TESTVÉREK-féle** divatáru üzletbe, Fő-utca Moskovits palota rendkívüli leszállított árak mellett adatkak el *férfi és fin ingek, gallérok, kszelők, finom kalapok,*

És ha a természet főséges alkotásain — merengve — jön egy fekete fűrtű asszony, kit a gyorsan száguldó vonat ragad tova, és kinek szeméből villám csap át a nagy mennyiségbe, és ki oly szeretve integet felénk, bűn e az, ha a pillanatnak e mesés nagyszerűségében lángra lobban a szív és hosszú, nehéz sóhajok kísérik a rohanó gőzkocsit, mely rég eltűnt már a messziség kódében.

És én mogorván tekintek magam elé e jelenség után. A csend, a halk zugás, az erdő siráma oly nyugtalanra tettek. Kísértés szállta meg a lelkem. Sokáig ültem ott ezen a helyen. Jöttek azután vonatok még. Mentek is. És én mindeniknek ablakában, azt a barna asszonyt láttam.

Csókot azonban nem intett egyik sem felém, keszkenőjét nem lengette senki sem azóta, és az én lelkem úgy elsomorodott.

Merengve szálltak képzeletei, a robogó vonatok felé.

Mi dörösgés!

Egy egyszerű kirándulás, és aztán egy asszonyi tekintet Ez oly mindennapi.

De Istenem, bűn e az ha egy kiránduláson úgy megdobbann az ember szive egy asszony iránt?

Egy asszony! . . . Hiszen csak egy asszony! . . . mondanák sokan És ebben a igazuk is lehet.

De kicsoda az asszony? Kérdelem én? Már erre én csak azzal felelek, hogy egy nemes lelkű szép asszony a természetnek legnemesebb alkotása, legszebb virágzála

S az én lelkemben úgy csapongnak az ilyen érzelmek. Én természetimádó vagyok, s imádom annak legszebb virágait, a szép asszonyokat is

Alkonyodik A madarak már el pihentek az erdő rejtekében. A levegő kissé le hűlt és a zuhogó víz annál nagyobb lármát csinál, mentül nagyobb a csend. Én is utrakelek. A hatalmas hegy árnyat vet a Körös hullámaira, mert alászállott a nap. Csöndes borulat szállt rá a tájra.

Merengő tekintettel néztem vissza és bucsu gyanánt egy csókot intettem a kedves erdőnek, mely szeretve suttogá nekem: »Siess, siess, Isten veled!

Sietve indultam tova a bűvös estén, s lábain köré fonódtak a part folyandárai az idegen utakon.

Ruhámat a bokrok tövisse tépte, lábaimat megvérezte egy szikladarab. És én mentem sietve tovább, elmerülve — gondolataimban.

És e közben megszólalt oda lent a kis falu harangja.

Óh örök titok természet hatalmas Mesterel

Mennyi változattal ruháztad föl Te az emberi lelket. És az ember oly mostoha ezért, hogy amikor kimegy a Te templomodba, hogy csodálja azt a főséges alkotásod, amelyet Te örök időkre teremtetél, enged a kísértésnek, és ebbe a nagy, mindenszben, ebben az örök szép panorámában — jön egy barna fűrtű asszony, kinek szempárja átvillan a te hatalmas birodalmodon, és megcsábul neki a gyarló férfi szív és idegen utakra tér.

De természet alkotása a szép asszony is.

Óh hát bűn-e az, ha az élettelen hegyek szikláinál, a zugó patakok gyöngycseppjeinél, vagy a ciklázó villám vakító fényinél jobban tetszik egy asszonyi szempár? Bűn e az ha a férfilelek idegen utakra tér, ha a természetnek legdrágább virága; egy barna fűrtű asszony az ártatlanság szinét lengeti felé?

Nem! . . . És ezerszer nem!

Mi természet imádók tudjuk azt csak, hogy mitessz igazán szeretni. Óh pedig . . . mennyi tövis van azon az uton is ahol a szeretetnek nyílik a virága. És hány sebet üt lábainkon azon ut sziklája, amelyen a szeretetet s nyugalmat keressünk. Am ez az ut vezet az égbe, mondja a példabeszéd.

És ennek tudatában hajtom fejem nyugalomra én is. A bűvös, a mámorító kirándulás után áhitatos imával borulok le a hegy tövével

s aztán merengve tünődöm az elmúltak jelenségein, mely örök titok marad előttem, amint örök titok maga a teremtés, maga a természet.

De boldog vagyok, mert annak az örök titku természetnek és a nemeslelkű szép asszonyoknak örökös rabja lettem!

TANÜGY.

Évzáróvizsgálat. A nagyvárad kir. katolikus tanítóképzőben az 1905—906 tanévre a záróvizsgálatok a következő sorrendben tartatnak meg:

1906. június 15-én írásbeli, június 16-án szóbeli magánvizsgálat.

1906. június 18-án az I. évfolyam.

1906. június 19-én a II. évfolyam.

1906. június 20-án a III. évfolyam osztályvizsgálata.

1906. június 20-án d. u. mindhárom évfolyam együttes tornavizsgálata.

1906. június 29-én »Te Deum.«

Nagyvárad, 1906 május 23.

Az igazgatóság.

EGYESÜLETEK.

A nagyvárad szálodások, vendéglősök, kávéosok és korcsmárosok ipartársulata

tegnap népes választmányi ülést tartott Czegléd Sándor elnöke alatt. A választmány a jelentkezett tagokat és pedig: Kernáts János fürdőbérlet, Lindenteld Miksa Mező-Telegd, Kádár József Élesd rendes tagokul felvette. Felvette a választmány ezeken kívül az 1906—08 évi ciklusra: Törley József és Társa pezsgőgyáros Budapest évi 200 K pártoló tag, Bellaumi Arthur pezsgőgyáros Budapest rendes pártoló tag, Rézvény-serfőzde Budapest 200 K alapító tag, Litke Lőrincz pezsgőgyáros Pécs 200 K alapító tag, Salamon Benedek sör-raktáros Nagyvárad 50 K pártoló tag és végül köszönettel vette tudomásul, hogy Dréher Antal serfőzde Budapest 100 K-át adományozott. Miután pedig most már az iskola fenntartása a város esetleges hozzájárulásával biztosítva van, utasította a bizottságot, hogy munkálatát sürgősen fejezze be. A netaláni hiányt fedezésére még 30 perselyt határozott az egyes tagoknak kiadni. Elhatározta a választmány a Szövetkezeti szikvizgyár felállítását és a szükséges teendők ellátásával megbizta az elnököt és titkárát oly értelemben, hogy hogy jelentésüket 8 nap alatt tegyék meg. Glatz Antal főispánhoz tisztelegni megy a társulat 6—7-ike körül, miről a tagok külön meghívót kapnak. Miután a városi hatóság három rendű beadványra még érdemleges választ ma sem adott, az elintézés megsürgetését határozta el.

IRODALOM.

Katholikus Szemle júniusi füzete *Mihályfi* Akos dr szerkesztésében most jelent meg a következő írók cikkeivel: *Városvy* Gyula dr, *Wiedermann* Károly dr, *Pados* Gábor, *Hannay* Ferenc dr, *Reményi* Antal, *Körösi* Aloin. Továbbá könyvismertetéseket és bírálatokat találunk: *Hadszega* Bazil drtől, *Wiedermann* Károly drtől, *Hannay* Ferenc drtől (*Karácsonyi* János dr legutóbb munkájáról) *Bihari* Ferenczről, *Szeghy* Ernő drtől, *Rott* Nándor drtől, *Aubermann* Miklóstól és *Andor* Józseftől. A füzet melléklet gyanánt közli a Szent-István-Társulat nagygyűlének a jegyzőkönyvét. A *Katholikus Szemle* a Szent-István-Társulat rendes tagjai tagilletmény gyanánt kapják, nem tagoknak előfizetési ára 10 korona. Az előfizetések, valamint

a tagságra való jelentkezések a Szent-István-Társulat titkári hivatalához (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.) intézendők.

IPARÜGYEK.

Ipartestületi gyűlés.

Az ipartestület előjárósága május hó 31-én tartott ülésén megjelentek:

Elnök: Bertsey György, Andriska Károly alelnök, Bodnár János, Cser János, Czeglédy Jeromos, Dávid Bernát, Dobozy János, Iványi István, Juhász Benedek, Molnár János, Peller Ferencz, Sinka László, Széles Lajos, Szilárdy Ernő, Urán Mihály, Ungerleider Mór előjárók, Bauer Nándor és Vlád Agoston pótagok, Jankovich János főjegyző.

Az április havi ülés jegyzőkönyvének felolvasása után az elnöki jelentés az ügymenetet, s az április havi pénztári számadások vizsgálatát ösmerteti, mely szerint a bevétel 799 korona 18 fillér a márczius havi maradvány 3600 korona 1 fillér, összesen 4399 korona 19 fillér, a kiadás 1238 korona 71 fillér, a pénztári maradvány 3160 korona 48 fillér volt.

Az előjáróság által a m. kir. kereskedelemügyi miniszter és az államtitkárhoz érkezett üdvözlő feliratra érkezett elismerő válasz tudomásul vétetett.

A menházban levő bérházak évi bére f. évi november 1-től kezdve emeltetni határozatott.

A budapesti mészáros ipartestület által a III. osztályu kereseti adó beszédésére vonatkozó egyöntetű eljárás megállapítása tárgyában megindított mozgalom elfogadására a hozzájárulás kimondatott.

A június hó 12-én Budapesten tartandó országos ipartestületi szövetkezett választmányi ülésére Bertsey György elnök és Szilárdy Ernő előjáró küldetett ki.

A f. é. augusztus hó 25-én Szegeden megtartandó országos iparpártoló kongresszusra szóló meghívó tudomásul vétett.

Tizennyolcz rendű számlára 498 korona 71 fillér kiutaltatott.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap: délután Nap hőse, este Leányka. Hétfő: délután Koldusgróf, este Szobalány. Kedd: Bizáncz. (Beregi Oszkár vendégjátéka)

Szerda: Hamlet. (Beregi Oszkár vendégjátéka.)

Csütörtök: A kísértetek. (Beregi Oszkár vendégjátéka.)

Péntek: Drótostót. (Szentgyörgyi Lenke vendégjátéka.)

Szombat: Gül-Baba. (Szentgyörgyi Lenke vendégjátéka.)

Vasárnap: Tavasz. (Szentgyörgyi Lenke vendégjátéka.)

Beregi Oszkár Nagyváradon. Beregi Oszkár, a Nemzeti Színház országos hírt művésze jövő héten a Szigligeti-színház vendége lesz. Kedden Bizánczban, szerdán Hamletben, csütörtökön a Kísértetben lép fel.

Szentgyörgyi Lenke Nagyváradon. A Király Színház fiatal szubrettje: Szentgyörgyi Lenke, kinek neve rövid szinpad szereplése alatt jó hangzásúvá lett a közönség előtt, e hét folyamán három estén át játszik Nagyváradon. Az igazgatóság Szentgyörgyi Lenke vendégjátékául a Drótostót, Gül-Baba és Tavasz operetteket tűzte ki. Szentgyörgyi Lenke vendégjátéka pénteken este kezdődik. A vendégjáték bérletes előadások keretében fog lefolyni.

Z E N E.

Hangverseny. A nagyváradai zenekedvelők egyesülete által létesített és fentartott nyilvános zenaiskola XXIII-ik (A jelen tanévben harmadik) hangversenyét 1906. évi június 4-én hétfőn, délután 5 órakor az Egyesület helyiségében (Nagypiacz-tér, közs. polgári fuiskola épület, II. emelet 31. ajtó) rendezi, melyre a zenekedvelők egyesületének tagjait és a t. szülőket ez uton is meghívja az igazgatóság. Beléptidij felnőtteknek 60 fillér, gyermekek 40 fillér. A zenekedvelők egyesületének tagjai és a zeneiskola növendékei beléptidiját nem fizetnek.

MULATSÁG.

Iparos ifjak mulatsága.

A nagyváradai ipartestület ifjuságának önképző egyelete mint jeleztük f. hó 9-én, szombaton este saját helyisége (Körözs-utca 1. sz.) udvarán épült nagyteremben házias táncestetélyt rendez, mely mint az előjelek mutatják, sikerültnek ígérkezik. Külön meghívó ez alkalommal nem lesz kibocsátva. — Beléptidij 60 fillér. Kezdeté este 8-kor. Jó zenéről gondoskodva van.

Az estélyt bevezető műsor a következő:

1. Elnöki megnyitó.
2. Vig monolog. Előadja: Poretonek Mihály.
3. Magyar dalok. Éneklő: Szalai Margit kisasszony.
4. Komoly szavaltat. Előadja: Balázs Rózsika kisasszony.
5. Dalok. Éneklő: Klein János.

Népünnepély. A nagyváradai nőegylet ma népünnepélyt rendez a Sport-téren. Az óriási érdeklődés, mely minden téren mutatkozik bizonyára fényes sikert fog hozni. A rendezőség különben fáradtságot nem ismerő buzgalommal követ el mindent, hogy méltó legyen az ünnepély a nagy érdeklődésre.

Táncvigalom Élesden. Az Elesdi Önkéntes Tüzoltó Egylet 1906. évi június hó 4-én az »Erzsébet-szálloda« összes termeiben szükségleteinek fedezésére zártkörű táncvigalmat rendez, melyre most bocsájtotta ki a meghívókat a rendezőség. Beléptidij: személyenként 1 korona, családjegy (három személyre) 2 korona 40 fillér. Felülfizetések — tekintettel a jótékony célra — köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este fél 8 órakor.

NYILTTÉR.

HITELLEVELEKET

minden külföldi városra, gyógy- és üdülő helyre legelőnyösebb feltételek mellett kiállít a

Pesti Magyar Kereskedelmi-Bank Budapesten.

Az intézet a banküzletet és vagyonkezelést illető minden felvilágosítást készséggel nyújt.

TÁVIRATOK.

A madridi merénylet.

Budapest, június 2. (Saját tud. táv.) Madridból jelentik: A király ma délután meglátogatta a kórházakban ápolat sebesülteket.

Az angol nagykövetség a merényletben való részesség gyanúja miatt letartóztatott Hamilton Róbert nevű angol alattvaló azonnali szabadonbocsátását követeli. Hamilton Róbert a nagykövetség állítása szerint nem anarkista. Hir szerint a nagykövetség azt is követelte, hogy a spanyol kormány gondoskodjék az elfogatása után megsebesült angol alattvaló ápolásáról.

Az Epoca jelentése szerint a merénylet alkalmával 13 katona és 12 polgári egyén vesztette életét. 26 katona és 24 polgári egyén megsebesült, ezeken kívül számosan könnyebben megsebesültek.

Igazságszolgáltatás.

A hat napos tárgyalás.

Tegnap végre véget ért egy a maga nemében igen érdekes esküdszéki tárgyalás Hétfőn vette kezdetét és azóta mindég olyan teli ház mellett ment végbe a tárgyalás, hogy Somogyi megirigyelhette volna. Az érdeklődők minden nap valósággal beprésett füge módra töltötték meg a termet.

A közönség közt szép számmal voltak hölgyek is, pedig nem egészen hölgyek számára való volt a téma. Azonfelül nagy számmal voltak jelen afféle alakok is, akik talán rövid idő multával a hallgatók padjáról a vádlottak padjára jutnak, egy kis helycserével.

A tegnapi tárgyalás mint már jeleztük végéhez jutott, egy embertársunkat megölt banda bűnösségének megtorlásához. Egy hétig tartotta városunk közönségének érdeklődését felcsigázva a hegyközkovácsi-i gyilkosság. Óriási munkát adott a bíróságnak az igazságnak kiderítése.

Tegnapelőtt a kétségbeesés, a halálfelelem tartotta rettegésben a vádlottakat. A tárgyalás utolsó napján bizonyos nyomotthangulat uralta a tárgyalótermet, mintha a közelgő halál lehetete mutatgatta volna borzalmasságát. Mindenki nagy izgalommal várta az esküdtek verdiktjét, amelytől függött három ember élete.

Pontban 9 órakor az elnök megnyitotta a tárgyalást. Majd az esküdteknek átadta a meg-

állapított kérdéseket, mire az esküdtek visszavonultak.

Másfél órai kínos várakozás után végre meghozták verdiktjüket. A verdikt kihirdetése után a bíróság visszavonult és hosszú megfontolás után meghozta az ítéletet.

Visszafojtott lélegzettel leste mindenki az elnök szavát. Halálos ítéletet várt mindenki. Az ítélet szerint Ungváry József és Konta Mihályné életfogytiglan tartó fegyházra és Hujbert Ferencz 8 évi fegyházra lettek ítélve.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, június 2.

Osztrák hitelrészvény	— — —	678.—
Magyar hitelrészvény	— — —	796.—
Leszámítoló bank	— — —	506.—
Rimamurányi	— — —	525.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	— — —	670.—
Közuti vasut	— — —	594.—
Városi villamos vasut	— — —	327.50

A gabonatőzsde határideje.

Budapest, június 2.

Buza okt.	— — —	16.82
Rozs okt.-ra	— — —	17.12
Tengeri április 1906	— — —	14.—
Zab ápr.-ra	— — —	13.64
Repeze aug.-ra	— — —	— —

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból.

Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható, az ivó tudta nélkül.

A COZAPORNAK az a csodálatos hatása, hogy ellenszenvenessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. **A COZA** oly csendesesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békitette ki s sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől mentett meg, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatalembert a jó utra és sz-rencsájához segített és sok ember életét számos évvel hosszabbította meg.

Az intézet, mely a valódi, világhírű **Cozapor** tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj és költségmentesen küld. A **Cozapor** teljesen ártalmatlan voltáért szavatolunk. Magyarul levelezünk. 1656

COZA INSTITUTE, 62, Chancery Lane, London 511. (Anglia)
Levelek 25, lev. lapok 10 fillérrel bérmentesítendők.

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszerű **gőzcséplőkészletek,** úgyszintén **mozdonyok** (uti-mozdonyok) cséplési, vontatási és szántási célokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével).

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről

Hirdetések

jutányos áron

felvételnek

a

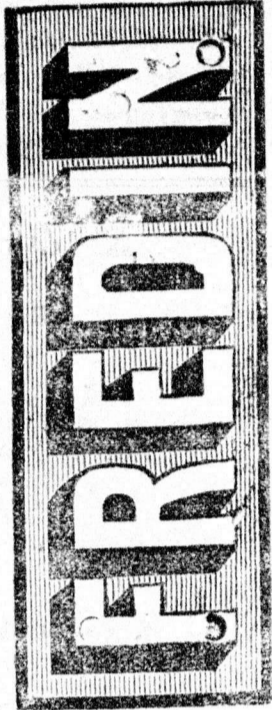
„TISZÁNTUL”

ki adóhivatalában.

Kérjen

csak

Selle & Kary's

Legjobb

tisztítószer

1804. mindenféle sárga és fekete cipőnek

Különösen ajánlható Boxcalfs-, Osearia-, Chev- és Laxnareck-cipőknek.

BÉCSI, X.

Tavaszi és nyári idény 1906. évre.

VALÓDI BRÜNNI SZÖVETEK

Egy szelvény ára 3.10 mtr. K 7—, 8—, 10— jó
hosszu, teljes férfiol- K 12—, 14— jobb
tönyre elegendő (kabát, K 16—, 18— finom
nadrág és mellény) csak K 21— legfinomabb

Egy szelvény fekete szalon öltönyre K 20—, valamint felöltő szövetek, turista-loden, selyem-kamgarn stb. gyári árban az elismert szolid posztógyári raktár által

SIEGEL-IMHOF, BRÜNN.

Minták ingyen és bérmentve. Mintaszerinti szállításért felelősséget vállalok. A magánnevőre óriási előnyök háruznak, hogy szöveteit fenti cégénél közvetlen gyári piacon rendelhet. 1899.

Lakatos műhely

áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy lakatos műhelyünket Nagypiacz-téri Ováry-házból a

Szalárdi-u. 9. szám alá

helyeztük, hol minden e szakmába vágó munkát lehető legpontosabban és csinos kivitelben készítünk szolid árák mellett. Rácsokat, sirkerítéseket, vasablakokat, napellenzőket elsőrendű kivitelben. Kitűnő takaréktűzhelyeket szavatosság mellett és minden e szakmába tartozó legkisebb javításokat gyorsan és pontosan személyesen végzünk.

Szives pártfogásaikat kérve, maradtunk kiváló tisztelettel

Maár Lajos és Testvére.

Párizsi világiállítás 1900 Grand Prix 1896. milleneumi kiállítás állami nagy arany érem, Hers-Concors

Telefon: 280. sz.

Alapitva: 1854.

Első Magyar Részvény-serfözde

KÖBÁNYA.

Főraktár Nagyvárád és Biharvár-megye területére saját hazunkban Nagypiacz-tér 3. Salamon Benedek cégénél.

Hordókba és palaczkokba fejtve forgalomba hozzuk összes gyártmányainkat, u. m. ászok, király, kiviteli és dupla márcziusi, bajor és udvari sör, melyek nemcsak az ország, de a külföld híres gyártmányait és minőségileg jóval felülmulják. Főraktárunk a palaczk-osztályra különös gondot fordít s azt a legújabb, legtökéletesebb üvegmosó, lefejtő stb. gépekkel felszerelte.

Különösen felhívjuk a szives érdeklődők figyelmét a legkiválóbb orvosok által ajánlott

Dupla Góliát Maláta Gyógysörre,

melyet eredeti gyári töltésben aranykeresztes czimkével ellátott különleges palaczkokban hozunk forgalomba. Ezen gyógyszer nemcsak mint a

legjobb étvágyfokozó asztali ital

ajánlatos, hanem ugy kórházak, mint a magánkezelésben a következő esetekben kiváló eredménnyel használtatik és pedig gyermekágyasok, álmatlanok, üdülők, szoptatónők, idegkimerültség és emésztési zavarokban szenvedőknél, női betegek, vérszegények, rosszul tápláltak, gyengélkedőknél

Góliát, maláta sör kapható: Janky utóda Kiss Károlynál, Kádár János, Friedl és Jörös, Maár és Szabó, Lakatos Julia (Széchenyi-tér), Tiszviselek fogyasztási szövetkezte (Uri-utca), Reich Antal, Blaha István, Kern és Petrovics (Fő-utca).

Kérjünk mindenütt kőbányai Részvény-sört.

Dr. Politzer Jakab

szanatoriuma és vizgyógyintézete Nagyvárád, Szilágyi Dezső-u. 7. sz. Telefonszám 639.

Bejáró és beunlakó betegeknek egész éven át nyitva.

Vizgyógymodok, villanygyógyászat, szénsavas-, törpefenyő-, ásványfürdők, torrlégkezelés, gőzszekrény, pöstyén-izsapkúra. Inhalatiók. Vibrációs massage. Hízaló- és soványító-gyógymód.

Javallva: Idegesség minden neme, gyomor-, bél-, szív-, tüdő-, légzőszervek betegségeinél. Izületi-, izom- és idegesüznál.

Kitűnő gyógyeredmények. — Állandó orvosi felügyelet. — Olcsó árák. Penzió (lakás, ellátás) naponta 5 és 7 korona.

Prospektussal és felvilágosítással szivesen szolgál

Dr. Politzer Jakab, az intézet tulajdonosa és vezetője.

Telephon 458. sz.

Alapított 1861 ben.

Teljes lakás, szálloda, kávéház és fürdőberendezések műipari vállalata.

Saját készítésű olcsó, modern, matt és fényezett

bútor és kárpitos munkák

elegáns háló, ebédlő, salon és uriszoba berendezések, valamint egyes asztalos és kárpitos butordarabok jutányos gyári árban, kezeséggel.

Kivánatra rajzok és költségvetések.

Tisztelettel

WALLERSTEIN FERENCZ.

Saját műhely. Nagyvárád, Zöldfa-utca.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régiónak bizonyult háziszor, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szerek bizonyult **köszvénynél**, csúznál és meghűléseknél bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzővel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török lószéf** gyógyszerésznél, **Budapesten.**

Richter gyógyszerára
az „Arany oroszlanhoz“, Prágában.
Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Kiadó

2 szoba, konyha és mellékhelyiségből álló lakás Nogáll-utca 9 sz. házban Értekezhetni a

Leszámitoló és Jelzálogbank
részvénytársaság
irodájában.

Egy-két iskolás fiú

a következő iskolaévre egy tanári házban felvétetik. Szakszerű felügyelet, kifogástalan uri ellátás. Francia, német nyelv és zongora kívánatra. Szíves megkeresést. «Tanár 37». jelige alatt továbbit a kiadóhivatal.

Dorongosi dűlőben

Szy József féle teljesen beültetett és termő szőlő 9 parcellában eladó. Venni szándékozók értekezhetnek a Polgári Takarékpénztárban **Kossuth Lajos utca 4 sz.**

Klimatikus
gyógyfürdő.

GLEICHENBERG

(STÁJERORSZÁG).

Nyári üdülő.
IDÉNY:
május—október.

Gyógyjavallatok: Légzőszervek hurutos bajai (Asztma, Emphysem) az emésztési szervek, szív-izmok megbetegedésénél, idegbajok-
~~oknál stb.~~

Gyógyeszközök: Inhalációs therepia, pneumatikus kamarák, hidegvizgyógyintézet, szén-savas fürdők, Fangó-gyógy mód stb. stb.

Gyógyforrások: Konstantin-, Emma-forrás, Szent János-kút, Remete-forrás.

Kimerítő képes prospektussal szolgál, lakás és kocsimegrendeléseket elfogad a fürdőigazgatóság.

Pártoljuk a hazai ipart! Ne vigyük pénzünket idegenbe, hanem vásároljunk kizárólag magyar készítményű

BÚTOROKAT

gyári árban, kezeség mellett a

Magyar Műbútorgyár Részvénytársaságnál

NAGYVÁRADON, FŐ-UTCZA ELEJÉN.

Ipari és kereskedelmi vezető: PORJESZ HERMAN.

Teljes lakás- szálloda- és kávéházberendezések műipari vállalata.

Kívánatra tervek és költségvetések — Telefon 421 szám.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érdeklődőket, hogy **izzólámpa körtéket** tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, homályos (matt), színes fényképsz-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **ernst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett
ivlámpák

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

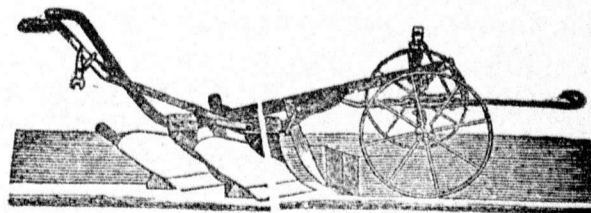
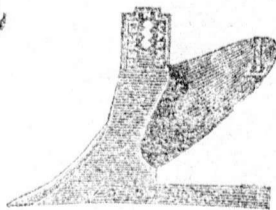
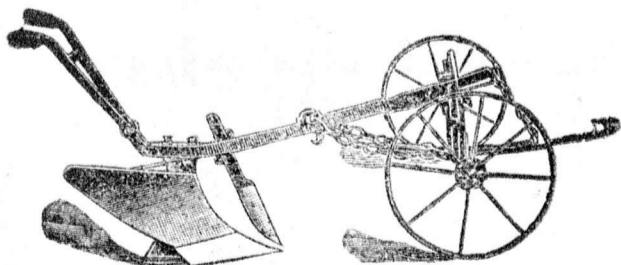
→ **villamosvilágítási** ←

és erőátviteli berendezések felszerelését, hővítését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetés ingyen.

PERGE és ROZSLAY gazdasági gép- és ekegyára

utóda

Gyár: **Lukács György-u.**

Nagyváradon.

Raktár: **Nagyvásár-tér.**

Mindennemű talajviszonyoknak megfelelő ekéket és egyéb talaj-

művelő eszközöket készít a legjobb minőségben.

Hirdetés.

A **NAGYVÁRADI HITELBANK** részvény-lársaság. (Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

Elfogad betéteket.

Legalább 3 hónap elhelyezett összeg után **5%-os kamatot fizet.**

Leszámitol váltókat.

Előleget ad: értékpapírokra, ékszerekre és terményekre.

Jelzálog kölcsönt nyújt: házakra és földbirtokra.

Az igazgatóság.

HIRDETÉSEK

jutányos árban
felvétetnek a

„TISZÁNTÚL”

kiadóhivatalában.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert felhívás folytán f. évi június hó 7-ik napján d. e. 10 órakor a városháza bizottsági termében a Szigligeti színház vészteraszairól levezető vaslépcsők előállítási munkálatainak vállalatba adása céljából árlejtést fogok tartani.

Az összes munkálatok, melyek csak egy fővállalatnak adatnak ki. 6458 korona 58 fillérre vannak előirányozva.

A bánatpénz 650 korona.

Ajánlatot szóval vagy írásban lehet tenni s a zártajánlatok, melyekhez egyszersmind a kívánt bánatpénz is készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban vagy a városi pénztár által kiállított nyugtában csatolandó, alulírott kezeihez 1906 június hó 7-ik napjának délelőtt 10 órájáig lehet beadni, mikor azok felbontatni s elbíráltatni fognak.

Azon körülményt, hogy ajánlattevő a feltételeket terveket egységárjegyzéket, jelen hirdetményt, mely okmányok a városi mérnöki hivatal hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők ismeri, magára nézve kötelezőknek elfogadja a zárt ajánlatba világosan kifejezni köteles.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal, ellenben Nagyvárad városát csak is az árlejtés eredményét jóváhagyó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

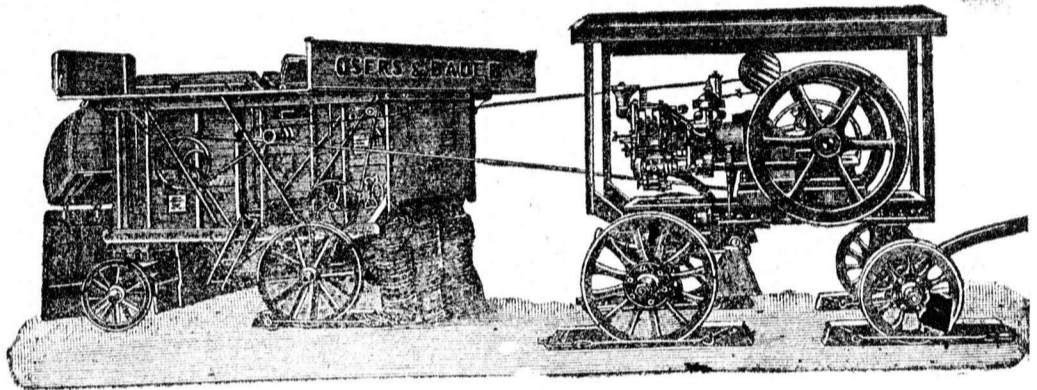
Nagyvárad 1906 május hó 15-én,

Komlóssy József,

jog- és gazd. tanácsnok, mint az árverési küldöttség elnöke.

Ugy a 3 %-os **Magyar jelzálog hitelbank** nyere-mény kötvényeinek konvertálására, valamint a nem konvertált kötvények helyett kibocsátandó új sorsjegyekre előjegyzést *már most elfogadunk.*

Nagyvárad Takarékpénztár r-t.

Osers és Bauer motorgyára

Budapest, Podmaniczky-utca 18.

Benzinlokomobilok.

Első osztályú gyártmány. Kedvező fizetési feltételek.

Üzemköltség 1—2 fillér.

Szivó gázmotorok.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Ezernél több gép van üzemben.

3⁰/₀-os Jelzálogsorsjegyek

nálunk már most bejelenthetők *konvertálás céljából.*

Elfogadunk előjegyzéseket

új jelzálogsorsjegyekre

az eredeti feltételek mellett.

Főnyeremény: **Egy millió korona.**

Előjegyzéseknél darabonként 20 korona óvadék csatolandó.

Ezen sorsjegyekre kölcsönt a *legelőnyösebb* feltételek mellett nyújtunk és drágább kölcsönöket konvertálunk.

BIHARMEGYEI KERESKEDELMI-, IPAR- és TERMÉNYHITELBANK

Nagyvárad, Teleky-utca 3. szám.

Telefon: 46. szám.

Felhívás!

A Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság igazgatósága közlése, hogy részvényeseink I. évi május hó 9-én megtartott közgyűlésen hozott határozata értelmében a társaság részvénytőkéjét 400.000 koronával

1.000.000

koronára felemeli a következő módzatok mellett:

1. Kibocsátunk 2000 darab új részvényt 200 korona névértékkel.

2. Minden új részvényért a részvénytőkére 200 korona, s a tartaléktőke javára 70 korona összesen 270 korona fizetendő, azonfelül ez összegnek 1906. január 1-től, a befizetés napjáig járó 6 %-os kamata és a részvény kiállítására és bélyege fejében 2 korona 64 fillér.

3. A részvényesek az új részvényre elővételi-joggal bírnak és pedig aképpen, hogy 3 darab régi részvény után 2 új részvény jeyezhető.

4. Az új részvények a régiekkel mindenben egyenlők, s már az 1906. év üzleti jövedelmében részesednek.

5. A részvények elővételi jogukat részvényeik bemutatásával a társaság helyiségében a hivatalos órák alatt 1906. évi május 31-ig bezárólag gyakorolhatják, míg a részvényjegyzés zárhatárideje 1906. június 15 napja.

6. A részvények értékében a jegyzéskor 70 korona fizetendő, a hátralékos 200 korona és a járulékok legkésőbb 1906. július hó 31. Nagyváradon, 1906. május hó 9-én.

Az igazgatóság.

3%-os jelzálogsorsjegyek conversióját

azaz a kibocsátandó új jelzálogsorsjegyekre való kicserélését a legközelebb hivatalosan közléteendő feltételek mellett *teljesen költségmentesen* teljesítjük.

Felkérjük a **3%-os jelzálogsorsjegyek** birtokosait, hogy ezen sorsjegyeket összes szelvényeivel együtt kicserélés végett hozzánk már most beküldeni sziveskedjenek. — Ezen új jelzálogsorsjegyekre *előjegyzéseket* a hivatalosan közléteendő eredeti feltételek mellett fogadunk el. Bejelentéskor sorsjegyenként 10 korona fizetendő.

Központi Takarékpénztár, Szilágyi Dezső-u. (dr. Adorján-ház).

Felhívás!

A Magyar Jelzáloghitelbank 3%-os nyereségekét legközelebb konvertáltatni fognak miért is ezen

3%-os jelzálogsorsjegyek

konvertálás céljából nálunk már most bejelenthetők.

A konvertálási művelet során nem konvertált kötvények helyébe lépő s kitűnő sorsolási tervvel bíró

új sorsjegyekre

előjegyzésekkel az eredeti feltételek mellett *darabonként*

20 korona lefizetése ellenében elfogadunk.

Nagyvárad, 1906. június 2.

POLGÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG,

Kossuth Lajos-utca.

Telephon 205.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczka-utca 3. szám

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek, számlák, falragaszok, bál meghívók, tánczrendek, etlapok, naptárak, palaczkfeliratok, névjegyek, gyászlapok stb. a nyomdai szakba vágó nyomtatványok készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Déli Jég és Viszontbiztosító- Társaság

magyarországi osztálya

Budapest, Váci-u. 20. sz. az „Adria” bizt. fars. házában.

Báró Podmaniczky Frigyes intéző

Teljesen befizetett alaptőke 3.000.000 kor.
Tartalékok 6.478.798 »

Ezen, a cs. és kir. szab. «Adria bizto-
sító társulat» védnöksége alatt megala-
kult társaság biztosít különféle termények-
ket jégkár ellen a legkedvezőbb feltételek
és a legjutányosabb díjak mellett.

Biztosítási ajánlatokat elfogadnak és felvilágosításo-
kat készségesen adnak az «Adria biztosító társulat»
összes vezér-, fő- és kertielti ügynökél.

Nagyvárad, főügynökség:

Biharmegyei Takarékpénztár

1655

Vermes Kornél,
titkár.

Üzletfelosztás miatt, hatóságilag engedélyezett

végeladás!

tartatik SPITZER TESTVÉREK cég Zöldfa-utcai üzletében a követ-
kező beosztás szerint: a rendes bolli áraknak megfelelő

fél árban

a női ruhaszövet maradékok, a selyemkélme maradékok. Női felöltők az
1905. évből. Női derekfűzők.

33 1/3 százalék árleengedéssel

a legújabb ruhaszövetek, a selyem blous kelmék, a női felöltők 1906. évből
napernyők csipke és szövet függönyök, butorszövetek.

25 százalék árleengedéssel: a legújabb mosókelmék, batisztok, delinek,
zefírek, cretonok, a legjobb hazai és rumburgi vásznak, Schroll-fele finom
sifonok, késmárki asztalaeműk, női és férfi fehéreneműk, ágyterítők, papla-
nok pok-
róczok és **szőnyegek** nagy választékban 18, 25, 45, 53, 60,
70 és 1.20 kr.

AMERIKAI ÁRUHÁZ

kézmű és női divatáruraktár Nagyvárad, Olaszi, Fő-u. Bazar épület.

Egész szőnyegek, továbbá tapasztrik és spárka, futószőnyegek,
gyapju és csipkefüggönyök garnitourák, madráczok, és paplanok legnagyobb

választékban kaphatók.

Az árak pedig utólérhetetlen olcsók.

Moskovits Farkas és Társa

„Első nagyvárad, Kossuth-u. 5. számú saját házunkban
(volt rendőrségi épület) **kicsinybeni eladási
üzletünkben árusítjuk.**

370 munkás és alkalmazott. Fiók gyártelep Budapesten. Tanonc internátus 24 belakó, 18 bejáró tanonc

Készítünk kizárólag **kézimunkával a legfinomabb** s legtartósabb kivitelben

francia angol és
amerikai szabás sze-
rint s ezeket:

eredeti gyári szabott árakon

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. számú saját házunkban
(volt rendőrségi épület) **kicsinybeni eladási
üzletünkben árusítjuk.**

Különleges lábbeliek. Katonatisztek. Gazdászok. Vasuti és posta-
tisztek. Csendőrök és pénzügyőrök részére.

